

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

**GRUNDPLAN
FOR
SKOLENS UNDERVIISNING,
FRA FORBEREDELSES- TIL AFGANGSCLASSEN.**

**INDBYDELSESSKRIFT
TIL
AFGANGSPRØVERNE FOR STUDERENDE OG REALDISCIPLE
OG AARSPRØVEN
I BORGERDYDSKOLEN PAA CHRISTIANSHAVN,**

fra 2den til 9de og fra 16de til 20de Juli 1858,

UDGIVET TILLIGEMED SKOLEEFTERRETNINGER

AF

**Prof. M. HAMMERICH,
SKOLENS FORSTANDER.**

KJØBENHAVN.

LOUIS KLEINS BOGTRYKKERI.

Grundplan for Skolens Underviisning, fra Forberedelses- til Afgangsclassen.

FORORD.

Den her meddeelte Underviisningsplan er ikke, som de tidligere meddeelte, en Beretning om Underviisningens Gang i det sidst forlæbne Skoleaar, heller ikke en Plan blot for det næste Aar, men saa at sige Skolens Normalplan. Den er forberedet ved Forhandlinger paa Lærermøder, deels de i tidligere Programmer (navnlig Progr. f. 1855) omtalte, deels en Række Faglærermøder i indeværende Aar; den angiver i sammentrængt Form de Grundsætninger og Vedtægter for Underviisningen i de forskjellige Fag og Classer, der lidt efter lidt have faaet Hævd, tilligemed de senest aftalte Forandringer eller nærmere Bestemmelser; det Blivende og Gjennemgaaende er, saavidt muligt, fremhævet fremfor det Tilfældige, som f. Ex. Brugen af dette eller hiint Læremiddel, hvor der kan være Valg imellem flere lige hensigtsmæssige eller maaskee lige ugensigtsmæssige. En vis Frihed for Læreren til at undervise saaledes, som han kan gjøre sit Fag frugtbarest for Classen, er en af Hovedbetegnelserne for god Underviisning. Forsaavidt der heraf skulde følge Aftigelser fra det Vedtagne, vil det være saamægtet lettere at træffe Aftale derom, nu da den almindelige Plan for alle Fag og Classer foreligger i en overskueligere Form.

Det er tildeels det Offentlige, som, gjennem Lovbestemmelserne om Lavalder og Examensfordringer ved Afgangen, foreskriver saavel Underviisningens Forgrening i mange forskjellige Lærefag som dens

Omfang i hvert af dem og derved ogsaa middelbart Aarsklassernes Antal. Efterat imidlertid Afgangsprøven er, under offentligt Tilsyn, henlagt til Skolerne selv, have disse faaet en Indflydelse paa Undervisningens Indhold og Begrænsning, der vil sætte dem bedre i stand til at virke som Dannelsesanstalter; jo høiere Undervisningen stiger, desmere kan en saadan Frihed komme det enkelte Fag til Gode, og des undværligere er den. Indenfor de saaledes udenfra eller indenfra afstukne Grændser, er det Skolernes Sag at fordele Lærestoffet naturligt efter de forskjellige Aldre, bringe det Samtidige i Forbindelse og, under Fagenes Mangfoldighed, gjøre Undervisningen paa ethvert Trin saa grundig, frugtbar og dannende som muligt.

Med Hensyn til dette Sidste maa jeg henvise til Program for 1847 „Om den rette Grundighed, i Anledning af den store Trængsel af Lærefag især i de lærde Skoler.“ Der er i den nedenfølgende Plan efter Omstændighederne gjort en og anden Anvendelse af den Grundsætning, her udtales, nemlig at indskrænke den ligelig udtyndede Haandbogslærdom og med en saameget sikkere Indprintning af de ledende Grundtræk at forbinde umiddelbart Kjendskab til Dele af Videnskabens Stof i dets Fylde. Hvad saaledes en Samling Læsestykker (understøttet af Grammatik og Glosebog) er og altid har gjældt for at være i Sprogfagene, det Samme er i Litteraturhistorien Prøver i Vers og Prosa, i Historien Fortællinger efter Øienvidner, i Naturhistorien Betragtning eller Beskrivelse af Naturgenstande osv.: en fælleds Læregjenstand, der kan fåengsle de bedre som de mindre Begavede og vil sætte deres Jagtagelse og Estertanke i selvstændig Virksomhed, — med større eller mindre Udbytte efter Evnernes Beskaffenhed og med en Høst, som endnu meest kun groer under Jorden, men altid med det Udbytte, at de selv see ind i den Virkelighed, som Videnskaben stræber at forklare, og faae Veiledningen kjær tilligemed Gjenstanden. Meget maa overlades til eget Arbeide efter Lyst og Leilighed, og især i denne Retning kan Skolens Bogsamling komme til væsentlig Nutte; men det gjælder om, at Alle itide føres paa den rigtige Vei, og at selv de, der endnu ikke kunne eller ville gaae videre paa egen Haand, ledes frem, saavidt de kunne komme.

Angaaende Indprintningen saavel af Lærebøgerne, de systematiske Udtog af Videnskabens Resultater, som af de Dele af Stoffet, der kunne

meddeles i en vis Oprindelighed, maa jeg henvise til en Tilskrift til Lærerne, aftrykt i Program for 1855, der, med nærmest Hensyn til de lavere Undervisningstrin, omhandler Vigtigheden af at stille nøisomme, men bestemte Fordringer og saavel ved Afhøringsmaade som ved Bedømmelse at lægge mere Vægt paa det, der kunde og skulde læres netop til den Dag, end paa de mulige Forkundskaber. Under den store Mangfoldighed af Læregjenstande er man herved sikrest paa at holde det Ene ud fra det Andet, at faae Alle med, selv om de før havde forsømt, og at have Noget at støtte sig til under den friere meddelende eller indøvende Undervisning, som skal give Kundskaberne Sjæl. Meddelelse maa forenes med Indøvelse, og begge maae have noget Fast og Staaende, tilmed enhver af Disciplene Indprentet at dreie sig om; det er denne Kjerne, der efter Lærernes Gaver og Disciplenes Nemme skal rigere udfoldes ved Fortælling eller Forklaring og tilegnes ved selvvirksom Anvendelse. Men netop de smaa bestemte Fordringer føre uvilkaarligt til en saadan friere Undervisning, medens den hyppigere Gjentagelse ved Afhøringen, som ligeledes bliver en Følge af Nøisomhed og Bestemthed i Fordringerne, gjør at Lærestoffet fattes og huskes saa meget bedre: igrunden begynder man først at lære en Ting, naar man allerede kan den.

Der er i det Følgende givet Antydninger om Anvendelsen af de forskjellige Undervisningsmaader: Gjennemgang forud, navnlig ved Alt, der ikke er Gjentagelse eller simpel Anvendelse af det tidligere Lærte, Overhøring, friere mundtlig Undervisning eller oplysende Fremviisninger, Forespørgsel, Medvirkning eller indbyrdes Veiledning fra Disciplenes Side, Skolearbeide og Hjemnearbeide, skriftlige Udarbeidelser, Repetition i større eller mindre Afsnit osv. Det kommer an paa at gjøre Et og det Samme, med al Afvæxing i Maaden.

Classerne her i Skolen ere saaledes fordelede, at Forberedelsesklassen og 3die, 2den, 1ste Underklasse ligge forud for det Trin, hvor de kongelige lærde Skoler begynde; 2den og 1ste Fælledsclasse svare omrent til disse Skolers I og II; derefter følger 2den og 1ste Realklasse (toaarig) og, i den studerende Linie, 5te (lig III), 4de (lig IV), 3die (lig V), Overgangsclassen (lig VI) og Afgangsclassen, toaarig (lig VII).

MODERSMAALET.

Om Underviisning i Modersmaalet handle Skolens Programmer for 1852 (1. Alm. Synspunkter), 1853 (2. De forskjell. Underviisningstrin; 3. Underviisning i dansk Litteratur), 1855 (4. Øvelser i mundtlig Fremstilling); om Læsning af Svensk i et Par Mellemklasser, i Forbindelse med Modersmaalet, s. Nord. Univ. Tidskr. I, 1, S. 81 ff.

Læreren i Dansk har særlig Opfordring til, ved given Leilighed, at henlede Opmarksomheden paa Skolebibliothekets Udvalg af Digterværker.

I Skolen følges i det Hele den gjængse Retskrivning (med stumt *e* kun til at antyde Bøningingen, Fordobling af *e*, *i* og *u* efter de sædvanlige Regler osv.).

Da Modersmaalet ikke, som de fleste andre Fag, har bestemte gjennemgaaende Læreridler, heller ikke en længe hævdet Fremgangsmaade at støtte sig til, er dets Behandling og enkelte Bestanddele gjennem de forskjellige Classer her angivet saameget fuldstændigere.

Forberedesesel. 9 Timer. Bogstaver, Stavning, Læsning, efter Disciplenes forskjellige Udviklingstrin; de skulle her i Classen bringes til at læse reent og flydende. For de Fremmeligere: Gjenfortælling af Smaahistorier, Børnevvers udenad, Staveøvelser i det Læste, Afskrift paa Tavle efter Bogen. — Ved Forklaring eller Samtale stræber man at vække Børnenes Sands og Eftertanke, udvide deres Forestillinger og saaledes forberede dem til den senere efterhaanden indtrædende Fagunderviisning.

3. Undercl. 8 T. Hver Dag Indenadslæsning, med dertil hørende Meddelelser og Forklaringer i Samtaleform; Staveøvelser i nogle faa Linier af Lectien, som Disciplene gjennemgaae med hverandre, to eller tre sammen; Chorlæsning af Lectien til næste Dag. Udenadlæren af Smaavers. Nedskrift paa Tavlen, i Begyndelsen efter Bog, senere af de udenadlærte Vers efter Hukommelsen, men endnu ikke fri Dictat, da denne, for tidlig anvendt, kun leder til en usikker Famlen, hvorved let netop Feilene sætte sig fast; af og til Øvelser efter Krossings Opgaver. En Time om Ugen Gjenfortælling af Nordens Sagnhistorie, som forud bliver mundtlig fortalt af Læreren (s. Progr. f. 1844 S. 25; 1855 S. 11—12).

2. Undercl. 8 T. Læsning, Vers, Gjenfortælling af Nordens Sagnhistorie, omrent som i forrige Classe. Nedskrift efter Hukommelsen af det Udenadlærte begynder her at afvexe med Retskrivning efter Dictat. Af og til forelæses af en underholdende Børnebog, en Reisebeskrivelse o. d.

1. Undercl. 6 T. Fortsættelse med Indenadslæsning, Vers udenad. Gjenfortælling af Fædrelandshistorie. Retskrivning efter Dictat. Forelæsning af Reisebeskrivelser, historiske Fortællinger o. d.

2. Fælledscl. 3 T. Læsning (i Funchs Læsebog); Vers udenad (af samme Bog). Dictat, hvorved her foruden Retskrivning ogsaa Brugen af Skilletegn indøves. Mundtlig: Smaafortællinger, Folkesagn o. d. efter eget Valg (s. Progr. f. 1855 S. 12—13). Sætningslæren og Læren om Skilletegn læses efter Krossings Schema; de almindelige grammatiske Begreber og Kunstdord forklares og indøves dog nærmest af Læreren i Tydsk (jfr. Progr. f. 1852 S. 11—15).

1. Fælledscl. 3 T. Læsning, her og i de næste Classer, kun lejlighedsvis, af Bøger, som Skolen har anskaffet i et større Antal Exemplarer. Vers udenad. Skriftlig: foruden Dictat her tillige Gjengivelse af noget forud Fortalt eller Forelæst; mundtlig: Smaafortællinger efter eget Valg. Nordens Gudelære fortalt og gjenfortalt. Forelæsning af Aladdin og lignende Digterværker.

Ved Læseøvelserne og ellers lejlighedsvis ønskes, i denne og de følgende Classer, Opmærksomheden jevnlig henledet paa Ordenes Grundbetydning, forskjellige Bemærkeler, indbyrdes Slægtskab og Afledning, deres Anvendelse i Talemaader og Ordsprog o. d.; saavidt muligt skulle Disciplene selv hjælpe med til at finde og ordne Stoffet for saadanne Sprogøvelser (jfr. Progr. f. 1853 S. 9—10).

2. Realcl. 3 T. Vers udenad, som Romancer af Oehlenschläger, Chr. Winther o. d. Stile at skrive hjemme, snart Gjengivelse af noget Læst eller Forelæst, snart Beskrivelse af noget Kjendt, undertiden ogsaa friere Opgaver, hvorved Indbildungskraften sættes i Virksomhed, eller saadanne, hvor Stoffet ligger forhaanden i den daglige Erfaring og de historiske, geographiske, naturhistoriske Skolefag (ikke moralske Opgaver, ikke frittende om Disciplenes Feriemorskab eller Sligt); en Gang om Maaneden Prøvedictat; jevnlig gjentages de vigtigste Retskrivnings- og Kommateringsregler. Mundtlig: Smaafortællinger og Beskrivelser.

Nordens Gudelære repeteres og der meddeles et kort Omrids af den græske (med Henviisning til Thorvaldsens Museum og lignende Samlinger). Forelæsning af Comedier og andre Digterværker. Sidst i Skoleaaret, om Tiden tillader det, oplæses, oversættes, tildeels læres udenad nogle lette svenske Læsestykker og Vers (bl. A. efter Skand. Selskabs Udvælg, hvoraf Skolen har anskaffet en Deel Exemplarer); herved bliver tillige Leilighed til etymologiske Oplysninger, som de ved forrige Classe antydede.

1. Realcl., Toaarsclasse. 3 T. Dansk Litteratur, ved et Udvælg af ældre og nyere Digtninger, som af Kjæmpeviserne, Kingo, Holberg, Baggesen og Oehlenschläger osv., aarlig et sammenhængende Afsnit: disse dicteres, gennemgaaes og læres udenad som Grundlag for Meddelelser om Forfatteren og hans Værker samt Oplæsninger af disse (jfr. Progr. f. 1853 S. 15—30). Udarbeidelser i Modersmaalet, deels som Gjengivelse af forelæste Romancer, Skildringer, Fortællinger eller af de mundtlige litterærhistoriske Meddelelser, deels som friere Afhandling over culturhistoriske, geographiske og lignende ved Skolens Lærefag oplyste Emner; af og til Dictat. Der læses en Sproglære (Flors) og nogle Stykker ældre Dansk (i Brandts Læsebog, hvoraf Skolen har en Snees Exemplarer); Svensk, ved Oplæsning, Oversættelse, tildeels Udenadlæren af Fænrik Ståls sägner og prosaiske Læsestykker (angaaende Fremgangsmaaden s. Univ. Tidsskr. I, 1, S. 88 ff.). Leilighedsvis Sammenligninger mellem Modersmaalet og Svensk, Tydsk, Engelsk, for at oplyse de almindelige Sprogforhold.

5. studer. Cl., Forts. af 1. Fælledsclasse. 3 T. Omrent som i 2den Realclasse, altsaa: Vers udenad, f. Ex. Romancer af Oehlenschläger og Christian Winther, Wessels comiske Fortællinger o. d. Stile, snart Gjengivelser, snart lette Beskrivelser, af og til friere Opgaver; Dictat. Mundtlig: Smaafortællinger og Beskrivelser efter eget Valg. Nordens Gudelære og et Omrids af den græske (Thorvaldsens Museum). Forelæsning af Comedier og andre Digterværker, snart ved Læreren, snart ogsaa ved Disciplene. Leilighedsvis etymologiske Oplysninger (s. 1ste Fælledscl.).

4. studer. Cl. 2 T. Vers udenad, som Kjæmpeviser, fædrelands-historiske og andre Romancer, Wessels Fortællinger o. d. Stile, som Gjengivelser, Beskrivelser, lette Afhandlinger, hvortil de forskjellige

Skolefag kunne give Stof, eller hvor nærmest Indbildningskraften sættes i Virksomhed. Mundtlig: en historisk Fortælling, Reisebeskrivelse o. d., tildeels med fælleds Opgave, saa at den Enne kan tage Traaden efter den Anden. Forelæsning af Holberg, Oehlenschläger, Blicher og andre Forfattere. Svensk, ved Oplæsning og Oversættelse af lette Læsestykker (efter Skand. Selsk. Udvalg, hvoraf Skolen har anskaffet Exemplarer) og Udenadlæren af Vers (efter Progr. f. 1856: „Svenske Digte af Bellman, Tegnér, Runeberg“); i Forbindelse dermed etymologiske Oplysninger s. o.

3. studer. Cl. 2 T. I denne og næste Classe gjennemgaaes en Deel af Fædrelandets Litteratur omrent som i 1ste Realcl., ved Udenadlæren af udvalgte Stykker, Oplæsning og Meddelelser om Forfatterne og deres Værker. Skriftlige og mundtlige Øvelser omrent som i forrige Classe. Svensk ligeledes; her læses tillige nogle efter Indhold og Sprogform udsøgte Stykker af Brandts Læsebog i ældre Dansk (Exemplarer anskaffede for Skolen); i Forbindelse dermed etymologiske Oplysninger med Hensyn til Afledning, Sprogbrug og Grundbetydning, Slægtskab mellem Ordene o. d.

Overgangscl. 2 T. Fortsættelse af Fædrelandets Litteratur, indtil den nyere Tid, jfr. forrige Classe. Skriftlige og mundtlige Øvelser, med noget friere Opgaver, i Henhold til den samtidige Undervisning i Historie, samt Litteratur- og Kirkehistorie, Geographi, Naturhistorie osv. Undertiden Svensk og Ældre Dansk.

Afgangscl., Toaarsclasse. 2 T. Som Udarbeidelser i Modersmaalet: Afhandlinger over litterære, culturhistoriske, mythologiske og andre friere Emner; Udkast til lignende Afhandlinger; Oversættelser af Tacitus, Horats og andre, lidt vanskeligere Forfattere. Mundtlige Øvelser, som oftest med fælleds Hovedopgave, men indenfor denne frit Valg af Emne for hver Enkelt (jfr. Progr. f. 1855 S. 13—25); Skolens Bogsamling bliver herved flittig gjennemsøgt og benyttet. Mønstre i fortællende, beskrivende, udviklende eller talerisk Stiil forelæses og gjennemgaaes med Hensyn til Stoffets Ordning, Fremstillingsmaaden og de enkelte Udtryksmidler.

LATIN.

Latin og Græsk høre til de Fag, hvor der er al Anledning til at minde om, at der ved Overhøringen nærmest bliver at lægge Vægt paa hver Dags særskilte Fordringer, fremfor hvad der hører til Forkundskaber og tidligere skulde være lært; fremdeles: at der, hvad Forberejdelsen i Hjemmet angaaer, ikke for tidlig maa gjøres Regning paa Brug af Lexicon eller lignende Selvhjælp, endsige fremmed Hjælp.

Til Lettelse ved Indprentningen af den latinske Syntax er i et Exemplar af Madvigs Grammatik understreget for hver syntaktisk Regel et enkelt Exempel, der skal læres udenad; til dette holde da Lærerne sig i de forskjellige Classer.

Der savnes i høi Grad en Lærebog, som (enten i Forbindelse med omstændeligere Meddelelser, og da tydelig udskilt fra disse, eller udelukkende) giver Grundtrækene af Mythologi, Antiquiteter, Litteraturhistorie saa næromt, at man billigviis kunde fordré dem fuldstændig indprentede af Alle og dertil efter Leilighed knytte, hvad Aarets Forfatterlæsning og personlige Vilkaar ved Undervisningen maatte give Anledning til at medtage udførligere.

1. Fælledsel. 6 T. I en Lærebog (Bergs og Møllers) omtrent 40 Sider. Oversættelsen saa ordret som muligt; hver Dag prøves særskilt ogsaa i Lectiens enkelte Glosor, og jevnlig gjentages de sædvanligste (en Glose maa nødig nævnes med mere end een, høist to Betydninger). I første Halvdeel af Aaret oversættes de danske Exempler i Lærebogen mundtlig paa Latin, i andet Halvaar tildeels ogsaa skriftlig; Øvelser i at omsætte fra Activ til Passiv o. d. Formlære (Madvigs, med Forbigaaelse af det Meste af hvad der er trykt med mindre Bogstaver); hyppig Gjentagelse af Paradigmerne.

5. studer. CI. 9 T. I Cornelius Nepos omtrent 80 Capitler; helst vælges saadanne Levnetsbeskrivelser, som ere Disciplene bekjendte fra Historien. Der oversættes saavidt mulig ordret, for at fremhæve og fastholde de enkelte Glosers sædvanlige Betydning; ved Leilighed indprentes gjængse Talemaader, som „gratias agere“ o. d., og gjenkaldes de sædvanligste Glosor. Formlæren (efter Madvigs større Grammatik); enkelte Hovedregler af Syntaxen tages mundtlig, men kun til Oplysning af forekommende Tilfælde og for at lette. Simple Stile, af og

til ogsaa paa Skolen, blandt Andet for at veilede til den første Brug af Lexicon og Grammatik; Omstile eller Rettelse af de understregede Feil; saaledes ogsaa i de følgende Classer.

4. studer. Cl. 8 T. Cæsars Bellum Gall. 80—100 Capitler; Ciceros Taler c. 25 Capitler. Saavidt Tiden tillader, maae her og i den følgende Classe Disciplene være medvirkende ved Foretydningen af næste Dags Lectie; den saaledes fastsatte Oversættelse læres hjemme med dertil hørende Glosen og Analyse. Af Ciceros Taler læres Noget udenad, af hvad der forud er læst, eller Stykker af Lectien tages fra Dansk paa Latin. I Grammatik repeteres Formlæren; af Syntax læses Casuslæren og de vigtigste Regler af Sætningslæren (nærmet gennem Exemplet s. o.). Lette Stile, der slutte sig til Grammatikken, af og til ogsaa paa Skolen; Omstile eller Stilerettelse som i forrige Classe.

3. studer. Cl. 8 T. En af Ciceros Taler, med Overblik over Gangen deri; en Bog af Livius eller mindre Udvalg af flere Bøger, Ovids Metamorph. 6—800 Vers. Lectien til næste Dag gjennemgaaes med Hensyn til Oversættelse og de nødvendige Oplysninger f. Ex. mythologiske til Ovid. For at forebygge Forblanding af Synonymer, forsaaavidt disse allerede her kunne vække Opmærksomhed, maae de Ord, der blive at sammenstille, helst fra først af indprentes hvert for sig. Ligesom i forrige Classe læres Noget udenad af Ciceros Taler og, for at indøve Hexametret, af Ovid, forud gjennemgaaet ved Chorlæsning. I Grammatik: Læren om modi og tempora (nærmet gennem Exemplet). I Stilene rettes ikke formange af de mindre Feil.

Overgangscl. 7 T. (Hvad her bliver læst af latinske Forfattere, maa læses saaledes, at det, om fornødent, kan, efter en Repetition, opgives til Afgangsprøven.) En Bog af Livius eller Sallust; to Bøger af Virgil, navnlig af Æneiden. Endnu bliver Oversættelsen forud gjennemgaaet, kun hurtigere. Antiquariske, geographiske o. l. Oplysninger meddeles kun mundtlig, i Forbindelse med Forfatterlæsningen; Mythologi bliver tillige læst efter en kort Haandbog (Tregders), med Henvisning til Antiksalen, Thorvaldsens Museum, Universitetsvestibulen, Billedværker o. d. Grammatik: Syntaxen afsluttes; de udvalgte Exempler skulle helst kunne ordret, uden først at blive foresagte paa Dansk. Ved Gjennemgang af Stilene gives en latinsk Oversættelse, der kan tages til Mønster; af og til Stiil paa Skolen.

Afgangsc., Toaarsclasse. 8 T. Aarlig læses omrent det Halve af hvad der fordres opgivet til Afgangsprøven; det første Aar lidt Mere, da i andet Aar tillige Alt skal repeteres. Statarisk læses — foruden Livius og Sallust, Ciceros Taler, Virgil — tillige nogle Bøger af Horats, afvexlende med Madvigs Anthologi, en Comedie af Plautus, Tacitus' Agricola eller Germania, en Afhandling af Cicero, Quintilians 10de Bog osv. Lectierne læses paa egen Haand; ved vanskeligere Forfattere eller Afsnit gjentages først, uden Oplæsning, Oversættelsen af det forrige Gang Gjennemgaaede, der fordres nøiagtig som det er taget; derefter oversættes og tydes det Nye, hvor Misforstaaelser eller en mindre god Oversættelse undskyldes, naar de ikke røbe Mangel paa Forberedelse. Under Tydningen fremhæves Forfatterens Tankegang, Udryksmaade, Tidsforhold og øvrige Forudsætninger, og stadig gjenkaldes hvad der hører til det grammatiske, lexikalske, archæologiske Grundlag. Af Horats og Anthologien læres Noget udenad, i smaa Lectier paa en halv Snees Linier. Maanedslæsning, for at fremme Færdighed i at læse Latin, af lettere Forfattere, som Ovid eller Virgil, Ciceros Taler, Cæsar, Curtius o. d., hver Gang et Stykke lig 250--300 Verslinier, det samme Stykke for Alle; hvad der heraf er læst i Aarets Løb, opgives til Aarsprøven, men ikke til Afgangsprøven. Grammatik endnu ogsaa lectieviis. Antiquiteter, nærmest knyttede til Gammelhistorien og Forfatterlæsningen, Litteraturhistorie, udførligere med Hensyn til de læste Forfattere, Mythologi osv. tages efter Leilighed, men søges i alt Fald repeteret nogenlunde i Sammenhæng. Stiil afvexlende med Version.

GRÆSK.

Der maa itide lægges Vind paa færdig Oplæsning. Forøvrigt jfr. Forordene om Latin.

4. studer. Cl. 5 T. Schema til den græske Formlære (Bergs); ved Gjennemgang af Bøiningsformerne bruges jevnlig Chorlæsning. Samtidig med Formlæren gjennemgaaes en Læsebog (Bergs, 1ste Aars Cursus og nogle af Fablerne i 2det); der oversættes strax ogsaa fra Dansk paa Græsk af Læsebogens Stykker, med en og anden Afgivelse, for at undgaae traditionelle Hjælpemidler; ved Overhøringen gjentages Lec-

tiens Glosor ogsaa enkeltviis. Skriftlige Øvelser, fra først af kun paa den store Tavle og fordetmeste først mundtlig forsøgte; de tjene til at indprente Bogstavtrækkene og de gjængse Ords Stavemaade.

3. studer. Cl. 5 T. I Læsebog (Bergs for 2det Aar) c. 20 Sider, deriblandt Aesops Fabler og de heroisk-mythologiske Stykker; af Xenophons Anabasis udsøgte, ikke altfor korte Stykker, tilsammen lig en halv Bog. Sikkerhed i Oplæsning og Oversættelse af Lectien, i dens Glosor ogsaa enkeltviis og i Tydning af de her forekommende Former, er den nærmeste daglige Fordring, fremfor hvad der middelbart bliver Leilighed til at indprente og indøve, saasom tidligere forekomne Glosor af samme Rod, Bœning i andre Former o. d. Lectien foretydes. Af og til læres Smaastykker udenad. Formlæren efter Tregder; af uregelmæssige Verber kun Hovedformerne. Hver anden Uge en skriftlig Oversættelse fra Græsk afvexlende med en kort Stil (efter Bergs Læsebog eller sammensat af det Læste, og da helst forud forsøgt mundtlig) eller blot en Dictat af det Læste.

Overgangscl. 4 T. Af attisk Prosa en Bog af Xenophons historiske Skrifter eller 25 Sider af Bergs græske Tafer eller et andet Stykke af lignende Omfang. Af Homer et Udvalg (Bergs Stykker), i Omfang svarende til en Bog; en Deel heraf læres udenad for at indøve det Metriske og de episke Former. Lectien foretydes. Foruden Oversættelse og Analyse leilighedsvis mythologiske og historiske Oplysninger; af og til endnu særskilte Øvelser i færdig Oplæsning, af Noget som forud er læst. Formlæren (efter Tregder) repeteres; Noget af Casuslæren gjennemgaaes (efter Madvigs Syntax), samtidig med Læsningen af attisk Prosa.

Afgangscl., Toaarsclasse. 5 T. Aarlig læses omrent det Halve af hvad der ved Afgangsprøven fordres opgivet af græske Forfattere: foruden Homer hvert Aar og Herodot hvert andet, læses aarlig enten Anthologi eller Drama, hvert andet Aar Thucydid og Lucian eller Plato og Plutarch. Læsningen af Herodot begynder langsomt, idet Disciplene, fra først af under stadig Veiledning, maae omsætte Texten paa reen Attisk; saaledes læses i Almindelighed de første 50 Capitler; de 10 første læres udenad i ionisk Dialekt. Læsning af et Drama indledes med Oplysninger om Theatrets Indretning m. m. og Forelæsning af en græsk Tragedie i Oversættelse (samtidig Lectie i Grammatik); i Begyn-

delsen bliver der gjennemgaaet; Chorsangene oversættes og forklares af Læreren, men forlanges ikke lærte. Næst neiagtig Oversættelse og Analyse medtages under Forfatterlæsningen de fornødne mythologiske, antiqvariske og litterærhistoriske, etymologiske og syntaktiske Oplysninger. Grammatik (efter Tregder og Madvig). Maanedslæsning, undertiden Repetition, undertiden Nyt, og da saa lette Stykker som muligt: Homers Hymner, Batrachomyom., Xenophon o. d.

HEBRAISK.

Dette Fag læses med de Disciple, der ønske det, de to Aar i A-fgangsclassen, 2 T. ugentlig. Efterat Bogstaverne ere lærte og afskrevne, derefter indøvede ved Oplæsning, læres (efter Whittes Grammatik) et Nomen med Suffixer, Pronominerne og det regelmæssige Verbum, gjennem alle Bøninger; derefter læses de første Capitler af Genesis og i Forbindelse dermed det Tilhørende af Grammatikken, saaledes at ved Aarets Slutning de 8 første Capitler af Genesis ere oversatte og analyserede og det Nødvendige af Grammatikken fuldstændig gjennemgaaet. I andet Aar læses det Øvrige af Genesis, under stadig Repetition og Indøvelse af Grammatikken.

TYDSK.

Naar Sprogbegrebet begynder at vagne, bliver det ikke Sætninger i Modersmalet (vort uvilkaarlige Meddelelsesmiddel), men Sætninger i Tydk som fremmed Sprog, der bruges til at indøve grammatiske Forestillinger og Kunstord. Paa det nederste Trin læres Kjøns- og Bøningsformer endnu kun som enkelte mødende Kjendsgjerninger; først senere ordnes disse lidt efter lidt ved Paradigmer og Regler, og i Forbindelse dermed oplyses de almeen grammatiske Forhold.

2. Undercl. 3 T. I en Læsebog for Begyndere (Hallager) læses 30—40 Sider, deels korte Sætninger, deels Smaafortællinger. Lectien bliver gjennemgaaet ved Chorlæsning, for at indøve Udtalen, og den oversættes Ord for Ord. Hvad der læses, bliver taget ogsaa fra Dansk paa Tydk, baade i Sammenhæng og Gloserne enkeltviis; for strax at indprente Kjønnet, nævnes da ethvert Hovedord med den bestemte Ar-

tikkel, tillige læres Fleertalsformen. Noget af Lectien maa afskrives hjemme, for at indøve Stavningen. I den sidste Deel af Aaret læses nogle Smaavers (af Speckter), som derefter læres udenad.

I. Undercl. 3 T. I samme Læsebog (Hallager) c. 60 Sider. Hvad der bliver givet for, læses i Chor og oversættes Ord for Ord; hver Gang skal et mindre Stykke af Lectien kunne ogsaa fra Dansk til Tydsk; (det bliver da gjerne taget med Smaaforandringer, for at undgaae en tankeløs Udenadlæren. Smaavers udenad som i forrige Classe. I det sidste Halvaar skrives jevnlig Dictat, dog kun af Dagens Lectie. Der læses her ikke Grammatik efter Bog, men mundtlig gjenkaldes og indøves hvad der hyppigst er forekommet af Hjælpeverbets og Hovedordets Bøjning.

2. Fælledscl. 5 T. I Læsebogen (Rung t. L. for Begyndere) læses 80—100 Sider. Lectien bliver forud gjennemgaaet. Ved Overhøringen er næiagtig Oversættelse den første Fordring; tillige indpræntes de vigtigste forekommende Bøjningsformer. I Forbindelse hermed søgeres bestandig Lejlighed til at faae de almindelige Sprogbegreber med tilhørende grammatiske Kunstdord forklarede og anskueliggjorte, med Henviisning til den tilsvarende Udtryksmaade i Modersmalet; for at indøve disse fordres hver Gang i visse særlig foresatte Linier af Lectien færdig Angivelse af Ordclasse, Sætningsled osv. I Fortsættelse af hvad der er taget lejlighedsvis allerede i forrige Classe, læres her et kort Schema af den tydske Formlære. Denne bliver indøvet ved skriftlig og mundtlig Stil (efter Jürs og Rungs Materialier), saaledes at der af og til i længere Tid skrives Stil hver Time; efterat Stilen er rettet og gjennemgaaet, skrives Omstil.

I. Fælledscl. 2 T. (Realdisciplene 3 T.) I samme Læsebog 60—70 Sider, paa lignende Maade som i forrige Classe; et Par lette Sætninger af Lectien gives for til Oversættelse fra Dansk paa Tydsk, og mod Slutningen af Aaret læres nogle af de forud læste Vers udenad. I Grammatik repeteres Schemaet af den tydske Formlære. Realdisciplene have en Stil ugentlig og øves særlig i at opfatte og skjelne de grammatiske Grundbegreber.

2. Realcl. 3 T. I Læsebogen (Hjorts prosaiske Deel) læses 70—80 Sider; Lectien bliver forud gjennemgaaet; jevnlig gives nogle Linier af den for, til Indøvelse af de grammatiske Begreber og Kunstdord.

1 Grammatik (Hjorts større) læses Formlæren. Fra Dansk paa Tydsk oversættes 12—15 Sider af Kofods fragm. Historie; ogsaa heri bliver Lectien forud gjennemgaaet. Desuden skrives ugentlig en let Stiil, her af sammenhængende Indhold, tildeels forud gjennemgaaet, som oftest tillige Omstiil. Til at give friere Løb i Sproget tjener Udenomslæsning efter frit Valg, en Gang om Maaneden, mindst 20 Sider.

I. Realcl., Toaarsclasse. 3 T. Foruden Læsebogen (Hjorts prosaiske Deel) læses tillige et eller andet Digterværk, som Götz v. Berlichingen, Wilhelm Tell o. d., ialt aarlig omrent 200 Sider. Lectien bliver i Almindelighed forud gjennemgaaet. Foruden hvad der forefalder ved Tydningen, læses (i Hjorts større Grammatik) Formlæren og det Vigtigste af Ordfæiningslæren. Fra Dansk paa Tydsk oversættes mundtlig 20—25 Sider af Kofods fragm. Historie og der skrives en Stiil om Ugen. Hver anden eller tredie Maaned Udenomslæsning efter eget Valg, mindst 50 Sider; derved bliver tillige Anledning til at stifte Bekjendtskab med Et og Andet af den tydske Litteratur; en Samling heraf findes i Skolens Bibliothek, hvis trykte Fortegnelse veileder til et hensigtsmæssigt Valg.

5. studer. Cl., Fortsættelse af 1. Fælledsclasse. 2 T. I Læsebogen (Jürs u. Rung) 70—80 Sider, helst af de lettere Stykker; Lectien bliver forud gjennemgaaet. Foruden hvad der leilighedsvis er at indprente under Tydningen, læses i Grammatik (Hjorts større) Formlæren, især Kjøn og Declination; dette indøves mod Slutningen af Aaret ved Stile.

4. studer. Cl. 2 T. I samme Læsebog henved 100 Sider; Lectien bliver endnu forud gjennemgaaet. I Grammatik (Hjorts større) læses hele Formlæren og enkelte Stykker af Ordfæiningslæren. Ugentlig en Stiil af sammenhængende Indhold. Af og til Udenomslæsning efter eget Valg, af større eller mindre Omfang (jfr. 2den Realcl.).

3. studer. Cl. 2 T. Foruden Læsebogen (Jürs u. Rung) læses et eller andet Digterværk, ligesom i 1. Realclasse, ialt henved 200 Sider. I Grammatik (Hjorts større) gjentages Formlæren og det Vigtigste af Ordfæiningslæren. Fra Dansk til Tydsk oversættes mundtlig 15—20 Sider af den historiske Lærebog; Stiil hveranden Uge. En Gang om Maaneden Udenomslæsning efter eget Valg, mindst 30 Sider; For-

tegnelsen over Skolens Bogsamling kan tjene til Veiledning ved Valget.

Overgangsel. 4 T. En poetisk Læsebog (Hjorts) afvexlende med et eller andet sammenhængende Digterværk. I Grammatik (Hjorts større) gjentages det tidligere Lærte. Mundtlig oversættes 40—50 Sider af den historiske Lærebog; desuden skrives en Stil om Ugen. Hver Maaned Udenomslæsning efter eget Valg, 50—100 Sider. Ved Undervisningen i Tydk Litteratur lægges et Udvalg af de vigtigste Digtere til Grund (Program f. 1854: „Tydske Vers);“ de udvalgte Stykker gjennemgaaes og læres derefter udenad, en Snees Linier ad Gangen; hertil knyttes Oplæsning af Andet af samme Forfatter og Meddelelser om hans Levnet og Egenheder, om Litteraturens Tilstand, Digarterne o. d.; de saaledes mundtlig og leilighedsviis meddeelte litterærhistoriske Oplysninger gjentages kortelig i Sammenhæng.

FRANSK.

Enkelte Forandringer i Undervisningsplanen for dette Fag ere en Følge af, at den i nederste studerende og Real-Classe indførte Læsebog voxer op i de nærmest paafølgende Classer.

Til Udenomslæsning i de høiere Classer i Fransk og Engelsk saavelsom i Tydk findes et Udvalg af passende Skrifter i Skolens Bibliothek; ved Valget kan der navnlig s̄ges Veiledning i det 1856 udgivne Tillæg til Bogfortegnelsen.

I. Undercl. 3 T. I Læsebogen (Borrings Manuel) læses omrent 30 Sider. Udtalen fremmes ved Chorlæsning. Saavel ved Gjennemgangen som senere ved Overhøringen fremhæves og indprentes Betydningen af hvert enkelt Ord, saa at Disciplene, foruden at oversætte, tillige vide, hvad der egentlig staaer. Det Hele repeteres i Aarets Løb tre, fire Gange; fra anden Gjennemlæsning tages hver Time nogle Linier af de første Stykker i Bogen fra Dansk paa Fransk, saa at ved Aarets Udgang omrent 10 Sider ere saaledes lærte.

2. Fælledscl. 3 T. I samme Læsebog (Borrings Manuel) henved 60 Sider; ved første Gjennemgang bruges Chorlæsning; idelig fremhæves de enkelte Ords Betydning. Mundtlig tages leilighedsviis det Uundværligste om Artikel, Hunkjøns- og Fleertalsdannelse o. d. For-

uden Gjenoversættelse fra Dansk paa Fransk, omtrent som i forrige Classe, læres mod Slutningen af Aaret et Par af de rimede Fabler bag i Bogen udenad, efter at være gjennemgaaede.

1. Fælledsel. 3 T. I Læsebogen (V. Bjerrings Læsestykker, med dansk Oversættelse) omtrent 60 Sider. Den vedføiede danske Oversættelse giver Anledning til stadig at opnøde Talemaaader og Udttryk med Hensyn til ethvert Ords egentlige Betydning. Hver Gang gives nogle Linier for til Oversættelse fra Dansk. I Grammatik bliver foruden det leilighedviis Lærte tillige læst efter Bog (Abrahams): det Vigtigste af Hoved- og Tillægsordenes Bøjning, personlige Pronominer, Talord, Hjælpoverberne og 1ste Conjugation (endnu ikke i spørgende eller nægtende Form).

2. Realcl. 3 T. I Læsebogen (Fistaines) læses udvalgte Stykker, tilsammen omtrent 60 Sider. Lectien gjennemgaaes, og Disciplenes Opmaerk somhed bliver fremmet, idet der jevnlig gives dem Leilighed til at medvirke herved. I Grammatik (Abrahams) læres de regelmæssige Verber, ogsaa i spørgende og nægtende Form; under Repetitionen af hvad tidligere er lært, bliver Et og Andet af det i forrige Classe Oversprungne her medtaget. Hver Gang tages nogle linier fra Dansk paa Fransk; disse blive at afskrive hjemme, og af og til nedskrives de atter paa Skolen efter Dictat.

I. Realcl., Toaarsclasse. 3 T. Deels i samme Læsebog, deels i Mérimée's Mosaïque læses aarlig 100 Sider; Lectien bliver forud gjennemgaaet og ved Overhøringen en Deel taget fra Dansk til Fransk; det Læste repeteres til Opgivelse ved Aars- eller Afgangsprøven. I Grammatik (Abrahams) læses de uregelmæssige Verber, og Formlæren bliver repeteret; mundtlig indprøves det Vigtigste om Ordføining, som Participiernes Brug, de personlige Pronominers Plads i Sætningen o. d. Ugentlig skrives en Dictat af det Læste eller en let Stil samt Omstiil. Maanedlig Udenomslæsning efter eget Valg, mindst 15 Sider.

5. studer. Cl., Fortsættelse af 1. Fælledsel. 2 T. I Læsebogen (Fistaines) udvalgte Stykker, tilsammen omtrent 60 Sider. Lectien bliver forud gjennemgaaet, og herved tages gjerne Disciplenes Medvirkning i Beslag; nogle Linier gives for til Gjenoversættelse fra Dansk. I Grammatik læses og repeteres omtrent det Samme som i 2den Real-

classe (s. o.). Af og til Dictat af hvad der er lært fra Dansk paa Fransk; mod Slutningen af Aaret smaa og lette Stileopgaver.

4. studer. Cl. 2 T. I samme Læsebog omrent 80 Sider; Lectien gjennemgaes, og Noget af den læres fra Dansk paa Fransk; af og til skriftlige Øvelser, ligesom i forrige Classe. Grammatik omrent som i 1ste Realcl. (s. o.).

3. studer. Cl. 2 T. I Mérimée's *Mosaïque* læses omrent 100 Sider; Oversættelse fra Dansk paa Fransk ogsaa i „*Le petit Jeannot*“. Formlæren repeteres og indøves, af og til ogsaa ved Stil; mundtlig indprentes det Vigtigste af Ordføningsslæren, om Participiernes Brug osv. Hveranden eller hver Maaned Udenomslæsning efter eget Valg, mindst 20 Sider.

Oværgangsel. 3 T. I Töpfers „*Nouvelles Genévoises*“ læses henved 200 Sider; fra Dansk oversættes af „*Le petit Jeannot*“. Grammatik omrent som i forrige Classe. Hveranden Maaned Udenomslæsning efter eget Valg, mindst 30 Sider. Af og til, naar Tiden tillader det, Øvelse i at oversætte andre Stykker uden Forberedelse.

ENGELSK.

Uagtet Engelsk ikke er optaget i den af det Offentlige anordnede Underviisningsplan for Studerende, læses det her i Skolen i de to Fælledsclasser, for nogenlunde at forebygge den Skyhed for det Fremmede i Udtale og Sprogform, der, som Erfaring viser, udelukker saagodtsom hele vor akademiske Ungdom fra den engelske Litteratur. At føre Underviisningen op i de høiere studerende Classer indtil Afgangsprøven vil have overveiende Vanskeligheder, saalænge Fordringerne i de andre Fag, navnlig Tydsk, ere stillede som hidtil.

Skrifter til Udenomslæsning i de høiere Classer s. Forordene ved Fransk.

2. Fælledscl. 3 T. I en Læsebog for Begyndere (Fistaines eng. Elementarbog, 1—60) læses henved 25 Sider. I de første Maaneder tages hver Time kun 5—6 Linier; de forelæses og gjentages i Chor flere Gange, for at befæste Udtalen, før der bliver at læse over i Hjemmet; for at indprente Stavemaaden afskrives tillige disse Linier, og ved Overhøringen stavtes de enkelte Ord; saavel ved Gjennemgangen

som ved Overhøringen oversættes først Ord for Ord, derefter i Sammenhæng. Lectien fra forrige Time eller, naar den bliver for stor, et Stykke af den tages fra Dansk til Engelsk, tildeels med Smaaforandringer for at forebygge mechanisk Udenadlæren; under Repetitionen træder en kort Dictat af Dagslectien i Stedet for Afskrivningen hjemme (3-4 Dictater maanedlig). Efter Læsebogens Anvisning læres Hjælpeverberne og de regelmæssige Verber.

I. Fælledsel. 2 T. I samme Læsebog gjennemgaaes henved 40 Sider. Den Lectie, der gives for, bliver oplæst i Chor og næagtig oversat, saa at Brug af Ordbog bliver overflødig. Ved Overhøringen øves jevnlig i Ordenes Stavning. En Gang om Ugen, snart hyppigere, snart sjældnere, skrives Dictat af noget forud Læst, hvorpaa Enhver selv retter sine Feil efter Bogen. Efter hvad der i Læsebogen er vedføjet, læses det Vigtigste af hele Formlæren. Mod Slutningen af Aaret skrives foruden Dictat nogle lette Stile.

2. Realcl. 3 T. I Læsebogen (Fistaines eng. Fortællinger) læses henved 80 Sider. Ny Lectie bliver gjennemgaaet, med Chorlæsning og Oversættelse, omrent som i forrige Classe. Ved Overhøringen gjøres, næst næagtig Oversættelse, ogsaa Rede for Stavemaaden og de forekommende Bøjningsformer; Noget oversættes tillige fra Dansk. I Grammatik (efter Mariboe) gjentages Formlæren. Ugentlig skrives en let Stiil (efter Fistaines Stileøvelser), som i Almindelighed bliver forud gjennemgaaet; efter at Feilene ere rettede og forklarede, dicteres ofte en Oversættelse paa reen Engelsk, som tildeels bliver at lære udenad.

I. Realcl. Toaarsclasse. 3 T. I samme Bog læses aarlig mindst 100 Sider. Chorlæsning og Gjennemgang af Lectien vedbliver. Adskillige af Læsebogens Vers læres udenad, og jevnlig tages Noget af Lectien fra Dansk paa Engelsk. Det Vigtigste af Ordføiningslæren bliver leilighedsvis meddeelt; Formlæren læses tillige efter Bog. Foruden Stiil og Dictat ogsaa mundtlig Stiil (efter Fistaines Stileøvelser eller af Lærebogen i Historie). Engang om Maaneden Udenomslæsning efter eget Vaig, mindst 20 Sider.

RELIGION.

Adskillige Forandringer ved Undervisningsplanen i dette Fag ere en Følge af, at der lidt efter lidt er indført nye Læremidler, navnlig Balslevs Forklaring af Katechismus, S. Müllers Udtog af Bibelen, M. Hammerichs Udvalg af Psalmer, Mørk Hansens kortfattede Lærebog i Kirkehistorien.

I intet Fag er det vigtigere, forud at gjennemgaae og forklare det, der gives for. Ved Gjennemgangen bliver da tillige at fremhæve, hvad der af Skriftsprog og længere Bibelstykker saavelsom af Psalmer eller enkelte Psalmevers skal læres ordret udenad, og hvad der skal gjøres Rede for paa anden Maade.

3. Undercl. 3 T. I Bibelhistorie efter Balslev: det gamle Testamente indtil „Hjemkomsten fra Babylon“. I Begyndelsen gaaer Undervisningen meget langsomt frem; ved første Gjennemlæsning bliver et-hvert Stykke, der gives for, forud fortalt af Læreren, derefter oplæst i Chor. I Aarets Løb bliver det Hele taget igjennem mindst tre Gange, bestandig anskueliggjort ved udførligere, udmalende Fortælling, ved bibelhistoriske Billeder o. d. Henad Juletid fortælles om Jesu Fødsel, og leilighedsvis læres, uden Bog, Fadervor og nogle Psalmer og Vers, som: „Et Barn er født“, „Deilig er den Himmel“, „Goliath drog fra Gath“, „Nu titte til hinanden“, „I fjerne Kirketaarne“, „Nu lukker sig mit Øje“; disse Vers læres tildeels i Forbindelse med Sangen.

2. Undercl. 2 T. I Bibelhistorie efter Balslev: det nye Testamente indtil „Det N. T.s hellige Bøger“, med Forbigaaelse af enkelte Afsnit (som 8de og 13de og et Par mindre Stykker). Mundtlig Gjennemgang og Oplæsning forud, udførligere Fortælling, Afbildninger osv., omrent som i forrige Classe. I Katechismus læres: De ti Bud, Troesartiklerne og Fadervor; Forklaring endnu kun mundtlig. Uden Bog læres af Psalmer f. Ex. „Vær velkommen, Herrens Aar“, „Velkommen igjen, Guds Engle“, „Gak under Jesu Kors“, „Christ-stod op af Døde“, „Morgenstund“.

I. Undercl. 2 T. I Bibelhistorie efter Balslev: Det gamle Testamente heelt ud, nærmere udført ved mundtlig Fortælling, ved Oplæsning f. Ex. af Heises „Udvalgte Stykker“, ved Kaart over det hellige Land, Afbildninger osv. I Balslevs Forklaring af Katechismus læses: Indledningen og de ti Bud; Skriftstederne, navnlig de, der tillige findes

i Balles Lærebog, og Luthers korte Forklaringer læres ordret udenad; leilighedsvis gjentages her og i de følgende Classer Troesartiklerne og Fadervor. I „Hundrede Psalmer“ gjentages efter Bog nogle af de i 3die og 2den Undercl. lærte Psalmer, som Nr. 1. 3. 10. 21, og af Nyt læres f. Ex. Nr. 5. 25. 39. 55; de blive altid forud oplæste og forklarede, før de gives for.

2. Fælledsch. 2 T. I Bibelhistorie efter Balslev: det nye Testament, med udførligere Fortælling, Brug af Kaartet osv. Mundtlig gives kort Oplysning om Kirkeaaret og de store Høitider; i Almindelighed fortælles eller oplæses hver Uge Evangeliet for den næste Søndag. I Balslevs Forklaring af Katechismus læses: Om Synden og Første og anden Troesartikel; Skriftsteder og Luthers Forklaring s. 1ste Undercl. I „Hundrede Psalmer“ læres, efter forudgaaende Oplæsning og Forklaring, f. Ex. Nr. 7. 20. 26. 30. 76; flere af de før lærte gjentages.

I. Fælledsch. 2 T. I Udtog af Bibelen (S. Müllers) læses forfra til Hiobs Bog; Lectien bliver forud gjennemgaat, Adskilligt, f. Ex. af 5te Mose Bog, blot læst igjennem paa Skolen, det Meste kun lært til Gjengivelse med egne Ord; leilighedsvis Oplæsning af Heises „Udv. Stykker“. I Balslevs Forklaring læses 3die Troesartikel, Fadervor og Sacramenterne, paa samme Maade som i forrige Classe. I „Hundrede Psalmer“ læres af Nyt f. Ex. Nr. 38. 45. 74. 91. 96.

2. Realcl. 2 T. I Udtog af Bibelen (S. Müllers) læses fra Hiobs Bog til „Jesus i Jerusalem“; Noget, f. Ex. af Davids Psalmer, læses kun igjennem, det Meste læres til Gjengivelse med egne Ord; Bjergprædikenen gjennemgaaes og læres ordret efter det Nye Testament. Balslevs Forklaring repeteres forfra til Enden; især fremhæves de tidligere lærte Skriftsteder. I „Hundrede Psalmer“ læres f. Ex. Nr. 49. 50. 57. 83. 99, foruden Festpsalmer og andre af de tidlige lærte.

I. Realcl., Toaarsclasse. 2 T. Aarlig læses et Afsnit af Udtog af Bibelen (S. Müllers) fra „Jesus i Jerusalem“ og et Afsnit af Kirkens Historie (efter Mørk Hansens mindre Lærebog), med Forbigaaelse af de fleste dogmatiske Stridigheder og med udførligere Fortælling om Apostler og Martyrer, Munkevæsenet, Reformationen osv.; i Forbindelse hermed gives leilighedsvis Oplysning om Kirkeaaret, om de vigtigste nuværende Religionspartier, om de forskjellige Religioners Fordeling og Ud-

bredelse. I „Hundrede Psalmer“ læres f. Ex. Nr. 60. 63. 64. 81. 94, andre repeteres og flere af de ikke lærte gjennemgaaes ved Oplæsning.

5. studer. Cl., Forts. af 1. Fælledscl. 2 T. I Udtog af Bibelen, Forklaring af Katechismus og Psalmer det Samme som i 2den Real-classe.

4. studer. Cl. 2 T. I Udtog af Bibelen (S. Müllers) læses fra „Jesus i Jerusalem“ til Apostlernes Gjerninger; i det Nye Testament gjennemgaaes et af Evangelierne, som læres til Gjengivelse efter Indholdet, enkelte Stykker ordret. Det Vigtigste om Palæstinas Geographi gjentages i Sammenhæng. Leilighedsvis gives en Udsigt over Kirkeaaret og dets Festdage. I „Hundrede Psalmer“ læres omrent de samme som i 1ste Realclasse.

3. studer. Cl. 2 T. I Udtog af Bibelen (S. Müllers) læses Slutningen, fra Apostlernes Gjerninger. I Stedet for de her givne Uddrag af Brevene bliver, som Grundlag for Religionslæren ved dette Fags Afslutning i Afgangsclassen, gjennemgaaet og lært udenad efter det Nye Testament: Rom. 3die og 5te Cap., 1 Cor. Capp. 1. 8. 11. 12. 13. 15, Jacobs 2det Capitel, eller lignende udvalgte Stykker. (Angaaende Læsningen af større, sammenhængende Bibelstykker jfr. Program f. 1846: L. Gude om Religionsunderv. S. 12 ff.) I „Hundrede Psalmer“ gjennemgaaes ved Oplæsning og Forklaring flere af de Psalmer, der ikke tidligere ere læste, f. Ex. Nr. 6. 62. 66. 73. 95.

Overgangscl. 2 T. Omrids af Kirkens Historie (efter Mørk Hansens mindre Lærebog), med Forbigaaelse af en Deel dogmatiske Stridigheder; ved mundtlige Oplysninger søgeres de kirkehistoriske Begebenheder knyttede til Verdenshistorien, og udførligere fortælles om enkelte betegnende Afsnit eller Personligheder, saavidt muligt efter Kildeskrifter; saaledes om den apostolske Tid, Jerusalems Ødelæggelse (efter Josephus), Polykarp, Augustin, Ansgar, St. Franciscus, Hussiter-krigen, Luther og Hans Tausen. I det Nye Testament paa Græsk læses, med fornødne Oplysninger, enten Jacobs Brev eller udvalgte Capitler af Apostlernes Gjerninger eller af Johannes' Evangelium.

Afgangscl., Toaarsclasse. 2 T. I det Nye Testament læses paa Græsk hvert Aar et Evangelium, sædvanlig Lucas', og repeteres hvad der i forrige Classe er læst i Grundsproget. Foruden de fornødne sproglige og andre Oplysninger til Textens Forstaelse, knyttes hertil en

Fremstilling af de vigtigste Troeslærdomme. Disse gjentages i Sammenhæng efter en Lærebog (indtil videre Gads Troeslære, med Forbigaaelse af adskillige Afsnit), fornemmelig paa Grundlag af de tidligere lært Skriftsteder. Hvert Aar repeteres hvad der i forrige Classe er læst af Kirkens Historie.

HISTORIE.

Undervisningen i Verdenshistorie forberedes i Underklasserne, foruden ved Bibelhistorien, nærmest ved mundtlig Fortælling og Gjenfortælling af Nordens Sagnhistorie (s. Underv. i Modersmaalet).

Saalænge Stoffet er nyt, er det af Vigtighed at holde Disciplene til at fortælle det hver Dag Foresatte nogenlunde i Sammenhæng og efter Bogens Orden, uden idelige Afbrydelser og Spørgsmaal fra Lærerens Side. -- I Mellemklasserne: 2den Realcl. og de studerende fra 5te til Overgangscl. anvender Læreren nogle Timer om Aaret til mundtlig at gjenkalde Grundtrækene af de Afsnit af Historien, der ikke læses samme Aar.

Ved at udelade adskillig Detail i Lærebøgerne i Fædrelands- og Verdenshistorie, der i det Hele kunde ønskes anlagte efter en mindre Maalestok, vindes Tid til udførligere Fortælling om mærkelige Begivenheder og Personligheder og navnlig til paa det øverste Trin at lære et eller andet begrændset Afsnit efter en Historieskrivers Beretning.

Skolens Bogsamling er forholdsvis godt forsynet med historiske Skrifter.

2. Fælledsc. 2 T. Efter en mindre Lærebog (Kofods Historiens vigtigste Begivenh.) læses Gammelhistorien, undertiden tillige Begyndelsen af Middelalderen, indtil Carl d. Stores Død. Enhver ny Lectie bliver forud kortelig fortalt igjennem; saavel under denne foreløbige Gjennemgang som især i Forbindelse med Overhøringen udføres jevnlig Lærebogens Antydninger ved bredere, anskueligere Fortælling. De geographiske Navne maae kunne vises paa Kaartet.

I. Fælledsc. 2 T. Efter samme Bog (Kofods Hist. vigt. Begivenh.) Middelalderen og den nyere Historie, til den franske Revolution. Ligesom i forrige Classe bliver Lectien forud gjennemgaaet og under Over-

høringen gjort anskueligere ved Fortælling. Landkaartet er stadig ved Haanden.

2. Realcl. 2 T. Danmarks Historie (efter Allen). Af hvad Lærebogen indeholder om de indre Forhold medtages kun det Uundværligste, hvilket da fremhæves ved foreløbig Gjennemgang. Om de mærkeligere Personer og Begivenheder fortelles Et og Andet udførligere. Kongerækken tages flere Gange igennem i mindre Dele; først efter gjentagende at være indprentet saaledes, bliver den, ved den endelige Repetition, til staaende Lectie.

I. Realcl., Toaarsclasse. 2 T. Efterat den franske Revolution og Napoleons Historie er læst fra Nyt, gjentages hvert Aar hele Kofods vigt. Begivenh. og (med Forbigaaelse af Meget om de indre Forhold) Allens Danmarkshistorie. Leilighedsviis bliver Et og Andet fortalt udførligere, for at lette Opfattelsen. Ved Repetitionen tages de vigtigste Lande hvert for sig, foruden i den synchronistiske Forbindelse.

5. studer. Cl., Fortsættelse af 1. Fælledsclasse. 3 T. Gammelhistorien (efter Bohr), med enkelte Udeladelser, f. Ex. de første Delinger efter Alexander d. Stores Død og Adskilligt om de senere romerske Keisere. Mundtlig meddeles characteristiske Træk, Skikke, Begivenheder, som tjene til Oplysning om mærkelige Personligheder eller Tidsafsnit og tildeels forudsættes i den almindelige Dannelse. Kaart over den gamle Verden benyttes stadig; hvad der om de betydeligere Lande er forekommet i spredte Angivelser, bliver leilighedsviis samlet.

4. studer. Cl. 2 T. Middelalderen (efter Bohr). Der forbigaaes Adskilligt om Stridighederne efter Ludvig d. Frommes Død, de nordiske Landes Historie efter Christendommens Indførelse (hvilket læses i den følgende Classe), de østeuropæiske Staters Historie undtagen Tyrkiets. Mundtlig fortelles udførligere Normannertogene og Korstogene. Kongerækker i Middelalderen læres kun for Frankrig (fra 987), England (fra 1066), Tydskland (fra 911) og Tyrkiet. Ved Overhøringen bliver først Lectien fortalt et Par Gange igennem, derpaa Hovedpunkterne udhævede gjennem en Række af Spørgsmaal og knyttede til det tidligere Lærte. De geographiske Navne og Inddelinger eftervises stadig paa Kaartet.

3. studer. Cl. 3 T. Danmarks Historie (efter Allen, med Forbigaaelse af adskillige Specialiteter). Mundtlig meddeles udførligere

Oplysning om Nordens Oldsager; om Kjøbenhavn, dens Bebyggelse, Pesten, de store Ildebrande; om Begivenheder som Vendertogene, den nordiske Syvaarskrieg, Kjøbenhavns Belæring, Slaget paa Rheden; om mærkelige Mænd som Absalon, Tycho Brahe, Griffenfeldt, Tordenskjold, Hans Egede, Struensee. Ved Repetitionen samles under Eet hvad der angaaer de enkelte Stænders Historie, Danmarks Forhold til de forskjellige andre Lande o. d. Kongerækken læres lidt efter lidt afsnitsviis; naar det Hele er gjennemlæst, bliver den repeteret og indøvet ved tillige at tages i omvendt Orden eller med Spring af et vilkaarligt Aaremaal. — I denne Classe repeteres af Gammelhistorie Grækenland.

Overgangscl. 3 T. Den nyere Tids Historie indtil Revolutionen (efter Bohr). Adskillige Navne, Aarstal og andre Enkeltheder forbignaaes; af Krigshistorien bliver Noget sammendraget, saaledes Syvaarskrigen. Mundtlig fortælles udførligere om Luther og Calvin, Vasa-slægten, Cromwell og Partikampene i England, Ludvig d. 14des Tid m. m. Landenes Omfang og Grændser til de forskjellige Tider blive stadig fremhævede. Kongerækker, for de vigtigste Lande, lidt efter lidt indprentede (s. o.); enkelte Stamtavler, forsaavidt de tjene til Lettelse. Hvad der i Bogen er givet synchronistisk, bliver ved Repetitionen tillige samlet efter Tidsfølgen. — I denne Classe repeteres af Gammelhistorie Romerriget.

Afgangscl., Toaarsclasse. 3 T. Hvert Aar repeteres Danmarks-historien (s. 3die studer.) og Verdenshistorien indtil den franske Revolution (s. 4de studer. og Overgangscl.; af hvad der paa det tidligere Trin forbignaaes om de nordiske og østeuropæiske Stater, bliver her det Nødvendige medtaget); med de Yngre læses af Nyt og med de Ældre repeteres den nyere Historie fra Revolutionen, med udførligere Fortælling om enkelte Vendepunkter i denne, Forbigaaelse af en Deel Detail om Krigsbegivenhederne og stærkt forkortet Fremstilling af Begivenhederne efter Wienercongressen. I Gammelhistorien blive de Tidsafsnit og Forhold, der forekomme ved Forfatterlæsningen, udførligere oplyste, som: de græske Colonier, Spartas og Athens Lovgivning, Rom navnlig i Republikkens sidste Tid. — Medens saaledes hele Historien bliver taget igennem lectiviis, samles og gjenkaldes Stoffet jevnlig ogsaa under nye Synspunkter.

Den Tid, der spares ved de ovenfor antydede Forkortelser og Udelader i de historiske Haandbøger, bliver anvendt til at gjennemgaae et eller andet mærkeligt Afsnit udførligere, efter en Historieskriver, f. Ex. Valdemar d. Store efter Saxo, den peloponnesiske Krig efter Thucydid, Napoleons Tog til Ægypten efter Thiers. Dette bliver, med Forbigaaelse af al mindre væsentlig Detail, lært og gjenfortalt.

GEOGRAPHI.

Ved Valg af en noget kortere Lærebog (Rimestads mindre Læreb. i Geogr.), som skal bruges fra 2den Fælledscl., paa det øverste Trin ved Siden af en udførligere over Danmark, bliver Læreplanen alle Classer igjennem noget afvigende fra den hidtil fulgte. Den større Geographi af samme Forfatter afgiver et naturligt Hjælpemiddel, blandt flere, til mundtlig at anskueliggøre det Lærte ved livligere og bredere Skildringer eller fuldstændigere Oplysninger; det egentlige Lærestof vil kun undtagelsesviis blive at udvide.

Fra 2den Fælledscl. af lægges særlig Vind paa, lidt efter lidt, eftersom Undervisningen rykker frem, at saae Landkaartet saaledes indprentet, at Grændser, Bjerge og Vande samt Byers Beliggenhed staae ligesom tegnede i Hukommelsen. — I 2den Realcl. og 5te til 3die studerende anvender Læreren hvert Aar nogle faa Timer til mundtlig paa Kaartet at gjennemløbe de Dele af Geographien, der ikke blive at læse efter Bogen samme Aar.

I Skolebibliothekets Samling af geographiske Skildringer, Opdagelsesreiser, Billedværker o. d. er der Stof til at gjøre Faget fra flere Sider lærerigt og tiltrækkende.

3. Undercl. 3 T. Efter „Geographi for smaa Børn“: Europa, undtagen Tydskland; det Hele tages tre til fire Gange igjennem. Kun den sammenhængende Text læres, altsaa af Navnene under Texten kunde, der ere trykte med udhævede Bogstaver (dog blive fra 2den Gjennemlæsning alle Byer i Danmark medtagne). Ved første Læsning gjennemgaaer Læreren noigtigt hver Lectie, der gives for, lader Navnene læse i Chor og hjælper hver Enkelt tilrette med at finde dem paa Kaartet. Saavel under denne Gjennemgang som under Overhøringen tages der idelig Leilighed til at oplyse de forekommende Fagord, som:

Flod, Bjerg, Qvadratmiil, Fæstning, Sydfrugter o. d., og overhoved ved Samtale at knytte det, der læres, til Forestillingerne fra det daglige Liv. Til at gjøre forstaaeligt, hvad Hensigten er med et Landkaart, benyttes bl. A. Kaart over Kjøbenhavn og dens Omegn:

2. Undercl. 2 T. Efter samme Bog: Tydiskland og de fremmede Verdensdele (med Forbigaaelse af „Oversigterne“). Fremgangsmaaden er omrent som i forrige Classe: Lectien forud gjennemgaet, Chorlæsning af Navnene, Anviisning til at bruge Kaartet osv. Ved Fortælling og Afbildninger gives Oplysning om Producterne og deres Anvendelse, særegne Dyrearter, Naturmærkværdigheder, mækelige Bygninger (Pyramider, Moskeer o. d.), de vilde Nationer og deres Leve-maade.

I. Undercl. 2 T. Efter samme Bog: alle fem Verdensdele. Ved Brug af Jordglobus, for at anskueliggjøre Landenes og Havenes Beliggenhed, ved Øvelser i, uden Hjælp af Kaartet at angive Veien mellem forskjellige Steder o. d. søger man at bringe det Lærte i nye Forbindelser. Hvad der i Bogen findes antydet om Landenes og Nationernes Egenheder, bliver videre udført og leilighedsviis oplyst ved enkelte udføreligere Skildringer.

2. Fælledsel. 2 T. Efter Rimestads mindre Lærebog: Indledningen og af Europa Danmark, Norge og Sverrig; hvad der i Anmærkningerne er meddeelt af mathematisk Geographi bliver her forbigaaet eller kun mundtlig forklaret. — I denne og de følgende Classer lægges særlig Vind paa lidt efter lidt at faae Landkaartet indprentet i Hukommelsen, og ved udførligere Oplysninger og Skildringer at anskueliggjøre Lærebogens korte Angivelser (jfr. Forordene).

I. Fælledsel. 2 T. Efter samme Lærebog læses: Øst- Vest-Syd- og Mellem-Europa, med Udeladelse af Colonierne i de fremmede Verdensdele. Forøvrigt s. forrige Classe.

2. Realcl. 2 T. Efter samme Lærebog: de fremmede Verdensdele. Næst nærmere mundtlige Meddelelser om Natur og Folkeliv, Landenes Opdagelse o. d., henvises leilighedsviis til Reisebeskrivelser og geographiske Billedværker, som ere at finde i Skolens Bibliothek. — Her begynder Kaarttegning; af Floder, Byer osv. maa da kun medtages hvad der udtrykkelig er nævnt i Lærebogen.

I. Realcl. Toaarsclasse. 2 T. Hvert Aar repeteres hele Lære-

bogen; Forklaringerne vedkommende den mathematiske Geographi og hvad der forevrigt blev forbigaet paa det lavere Trin, bliver her medtaget. I Lighed med hvad allerede Lærebogen anviser til, søges det Lærte bestandig sammenstillet under forskjellige nye Enheder og Synspunkter. Mundtlige Oplysninger og Kaarttegning som i forrige Classe; af og til Øvelse i at tegne de vigtigste Omrids ud af Hovedet.

5. studer. Cl., Fortsætt. af 1. Fælledscl. 2 T. Efter Rimestads mindre Lærebog: de fremmede Verdensdele. Ligesom i 2den Realcl. mundtlige Meddelelser om Natur og Folkeliv, Landenes Opdagelse o. d., samt Henviisning til Reisebeskrivelser og Billedværker i Skolens Bibliothek. Kaarttegning, hvorved kun medtages hvad der er nævnet i Lærebogen.

4. studer. Cl. 2 T. Efter samme Lærebog repeteres her Indledningen og Europa; hvad der paa det lavere Trin er forbigaet (af mathemat. Geographi m. m.) bliver her medtaget; desuden enkelte i Historien omtalte Steder. Efterhaanden samles og indprentes Bjergsystemerne, Flodernes Løb, Byerne ved Floder, Kyster og Hovedveie; de forskjellige Lande sammenstilles med Hensyn til Producter, Næringsbrug, Befolkning, Statsforfatning o. d. Mundtlig skildres en og anden By eller Landsdeel udførligere. Kaarttegning s. o.

3. studer. Cl. 2 T. Efter samme Lærebog repeteres de fremmede Verdensdele; Europæernes Colonier og Handelsveiene udhæves; Fremgangsmaaden forevrigt som i 4de studer. Cl. Af Nyt læses en udførligere Danmarks-Geographi (Erslev den danske Stats Geogr.), hvor Adskilligt nærmere oplyses ved Fortælling og Afbildninger. Kaarttegning samt Øvelse i at trække de vigtigste Omrids efter Hukommelsen.

Overgangscl. 2 T. Lærebøgerne i almindelig og Danmarks-Geographi repeteres til Afgangsprøven. Ved Overhøringen forudsættes Kaartet nøagtig indprentet i Hukommelsen. Det Lærte samles stadig under nye Synspunkter, og leilighedsvis indflettes tillige hvad der er givet i Historien.

NATURHISTORIE.

1 Overeensstemmelse med de Grundsætninger, efter hvilke Skolen ønsker at undervise, savnes Lærebøger for Begyndere, affattede efter

en lignende Plan som Krarup-Hansens „Letfattelige Skildringer af de mærkværdigste Pattedyr“, nemlig bredere naturhistorisk Beskrivelse af enkelte Dyr og Planter, som tillige middelbart fremstille de væsentlige Særkjender ved deres Gruppe og saaledes kunne forberede til det samlede systematiske Overblik. Dersom der fandtes slige forberedende Lærebøger i Dyre- og Planteriget, vilde de blive indførte i de lavere Classer. I de højere Classer bruges herefter, hvad Dyreriget angaaer, en kortere systematisk Lærebog, end de hidtil forsøgte, nemlig Lütkens mindre; at der er en større af samme Forfatter, kan paa flere Maader komme Undervisningen til Gode. Ved en saadan Indskrænkning bliver det muligt for Læreren, næst bedre at indprænte og anskueliggøre det ligelige Omruds (og her medtage det længe neddyssede Mineralrigt), tillige at dvæle udførligere ved et og andet enkelt Parti — Fugle, Insector, Planter eller enkelte Grupper heraf —, som han paa Grund af sine Studiers og Iagttagelsers Hovedretning og Apparatets Brugbarhed kan gjøre fortrinsviis lærerigt.

Foruden et Udvælg af Naturalier, findes i Skolens Bogsamling ikke faa naturhistoriske Skrifter og Billedværker; af disse bruges ved Undervisningen hyppigst: Pöppig Illustrirte Naturgeschichte des Thierreichs. Thornam Zoologiske Afbildninger, Burmeister Zool. Handatlas, Kjærboelling Danmarks Fugle, Hayne Arzneigewächse, Schnitzlein Iconogr. plantarum.

2. Undercl. 2 T. Skildringer af de mærkværdigste Pattedyr (efter Krarup-Hansen). Noget indstreges og springes over, som enten i den Alder ikke let kan forstaaes, eller som hører til besværende Detail. Lectien bliver forud forelæst og gjennemgaaet, oplyst ved Smaaforstællinger, Afbildninger, helst større og illuminerede (Eichelbergs naturh. Wandatlas), Sammenligninger med bekjendte Huusdyr o. d., leilighedsvis ogsaa virkelige Naturgenstande.

I. Undercl. 2 T. I en lille Naturhistorie (indtil videre Prosch's mindre, med Forbigaaelse af de indledende Capitler indtil Dyrerigets Inddeling og af nogle Enkeltheder hist og her) læses Pattedyrene. Efter Bogens Plan maa allerede her det Systematiske tydes og indpræntes. Lectien bliver forud gjennemgaaet og de vedføiede Afbildninger forklarede. Ved Gjennemgangen som ogsaa ved Overhøringen fortelles

om Dyrenes Levemaade og forevises enten større Billeder eller enkelte Naturgenstande, som kunne nogenlunde tydelig opfattes.

2. Fælledsel. 2 T. Efter samme Bog: Fugle, Krybdyr, Padder, Fiske og Insecter. Lectien gjennemgaaes; Fremviisning af Naturgenstande s. o. Navnlig Insecterne give jevnlig Anledning til Forespørgsler og udførligere Omtale.

1. Fælledsel. 2 T. Efter samme Bog: Edderkopper samt de øvrige Leddyr, Bløddyrlæg og Straaledyr; desuden Indledningen til Plantelæren. Lectien bliver forud gjennemgaaet og oplyst ved Fremviisninger og Henviisning til hvad der er kjendt fra det daglige Liv. Forat levende Planter kunne være forhaanden, bliver det Botaniske læst ved Skolearets Begyndelse og Slutning.

2. Realcl. 2 T. Halvdelen af Dyreriget efter en kortfattet Lærebog (Lütkens mindre; eet Aar Hvirveldyr indtil Fiskene, det næste Aar Fiskene og de lavere Dyr). Foreviisning af Billedværker og Naturgenstande fra Skolens Samling.

1. Realcl. Toaarsclasse. 2 T. Halvdelen af Dyreriget (efter Lütkens mindre, hvert Aar den Halvdeel, der det foregaaende Aar ikke blev læst i 2den Realclasse); desuden: Planteriget og Mineralriget efter en kort Lærebog (indtil videre Proschs mindre, som blev læst i 1ste Fælledsel.; Adskilligt, f. Ex. om Forholdet mellem Rod, Stængel og Blad, bliver anderledes fremstillet.) Med det ældre Hold repeteres særligt, hvad der i denne Classse det foregaaende Aar er læst af Dyreriget. Afbildninger forevises og forklares, levende Planter sonderplukkes; Skolens Udvalg af Naturalier bliver flittig benyttet.

5. studer. Cl., Fortsættelse af 1ste Fælledsel. 2 T. Efter en kortfattet Lærebog i Dyreriget (Lütkens mindre) læses: det menneskelige Legeme, Pattedyr og Fugle; Et og Andet tilføies, f. Ex. om Øiets, Ørets og Lungens Bygning, om Pungdyr, Næbdyr og Gumlere, om Gribbenes Familie. Her og i de to følgende Classer bliver endnu Lectien forud gjennemgaaet. Foreviisning af Billedværker og Naturgenstande.

4. studer. Cl. 2 T. Efter samme Bog: Krybdyr, Padder, Fiske og Bløddyrlæg, med enkelte Tilføjelser, f. Ex. om Blæksprutterne, og stædige Fremviisninger. Om Efteraaret af Planteriget (indtil videre efter Vaupell): „Formlæren“, som indøves ved levende Planter; det mere

Specielle angaaende Knoppen, Ægget m. m. forbigaaes (ligeledes i de følgende Classer). Fra April efter Plantelæren: Øvelser i at henføre lettere Planter (30—50) til deres Plads i Systemet, saavel det linnéiske som det naturlige, dog kun efter Hovedgrupperne.

3. studer. Cl. 2 T. Efter samme Bog: Leddyr og Straaledyr, med enkelte Tilføjelser. Efteraar og Foraar (efter Vaupell): „Planternes Sammensætning og Liv“ og „Plantesystemet“, med Forbigaaelse af Adskilligt, f. Ex. om Cellens chemiske Bestanddele, om Plantens mineralske Næringsmidler og under Plantesystemet det Meste af hvad der er trykt med Smaat. Fremviisninger, levende Planter s. o.

O v e r g a n g s c l. 3 T. Lærebøgerne i Dyreriget og Planteriget repeteres, med Tilføjelser, Udeladelser eller Forandringer, omrent som ved første Gjennemlæsning; Grundtræk af Mineralriget (indtil videre efter Dictat). Jevnlig friere Øvelser med Skolens Udvalg af Naturaller saavelsom med levende Planter.

NATURLÆRE.

Ifølge Skolens Erfaring om de hidtil brugte temmelig omfattende Lærebøger og i nærmere Overeensstemmelse med Bekjendtgjørelsen af 13de Mai 1850, vil herefter Holtens „Læren om Naturens almindelige Love“, med Udvidelse paa adskillige Punkter og Tilføjelse af Meteorologi, blive lagt til Grund ogsaa i Afgangsclassen for Studerende.

Da der velvillig er indrømmet Adgang til den polytechniske Læreanstalts physiske Samling, bliver der i Underviisningstimerne kun Anledning til saadanne Forsøg, der kunne anstilles med simplere Apparater.

1. Realcl., Toaarsclasse. 3 T. Det ene Aar læses den mekaniske Physik, det andet Aar den chemiske Physik og Meteorologien samt Grundtrækkene af den uorganiske Chemi (Physikken efter Holtens mindre Lærebog, Meteorologien efter Dictat, den uorganiske Chemi efter Johnstrups „De chemiske Grundstoffer“). Lectien bliver forud gjennemgaaet og oplyst ved Henviisning til Erfaringer fra det daglige Liv og, efter Leilighed, ved Forsøg eller Fremviisninger. Paa enkelte Punkter, hvor Physik og Chemi har større almindelig Interesse, gjen-

nemgaaes Stoffet noget udførligere, saaledes: Dampmaskiner, Telegrapher, Photographi, Uhre osv.

Afgangscl., Toaarsclasse. 2 T. I det Hele som i 1ste Realclasse. I Overeensstemmelse med Disciplenes Aldersmodenhed og mathematiske Fordannelse, gives paa enkelte Punkter en mere mathematisk Fremstilling, saaledes f. Ex. ved de mechaniske Potentser og Bevægelseslæren. Derimod medtages af Chemien kun hvad der er nødvendigt til at forstaae den galvaniske Strøms chemiske Virkninger.

MATHEMATIK.

Arithmetikken forberedes gjennem Undervisningen i Regning, Geometrien, navnlig for Realdisciplene, ved geometrisk Tegning. Paa alle Trin gjennemgaaes næste Dags Lectie, naar den skal læses første Gang.

Hvor det findes nødvendigt at anvende Dictat, og indtil dette bliver aflæst af en trykt Bog, maa, især i de lavere Classer, det saaledes Nedskrevne eftersees og rettes af Læreren.

Ved skriftlige Udarbeidelser er det ikke formeent Nogen at søge Hjælp, helst hos Classekammerater; det maa da bemærkes paa Udarbeidelsen, og derefter er det en Fordring, at Disciplen selv kan gjøre fuldstændig Rede for Opgavens Løsning.

1. Fælledsc1. (Realdisciplene). 3 T. Af Arithmetik gjennemgaaes Decimalbrøk, navnlig: Skrivemaaden, de fire Regningsarter, Forvandling af almindelig Brøk til Decimalbrøk og omvendt, Alt reent praktisk og indøvet paa de smaa Tavler; fremdeles Læren om de tre første Regningsarter med Bogstaver (og Tal) i et kort Dictat, skikket til nøagtig (ordret) Gjengivelse. Sikkerhed i Begreberne Sum, Differents, Product (samt Potents), i Anwendung og Opløsning af Parentheser søger opnaet gjennem Examination og idelige Øvelser paa Tavlerne. Forberedende Undervisning i Geometri, deels ved simple Constructioner (i de 2 Tegnetimer, s. n.), deels ved Forklaring og Indprentning af de vigtigste Læresætninger indtil Cirklen, efter Dictat.

2. Realcl. 4 T. I Arithmetik gjentages det Foregaende, af Nyt tilføies Læren om Division og Brøk, Decimalbrøk, Potentser, efter Dictat, samt praktisk Uddragning af 2den Rod. Regning med Poly-

nomer indøves paa Tavlerne; den hele Undervisning indrettes saa praktisk som muligt. I Slutningen af Aaret nogle skriftlige Opgaver til Hjemnearbeide. Geometri (Bergs Planimetri, ny Udgave), de to første Afdelinger, med enkelte Forandringer i Formen af et og andet Beviis; istedenfor Stykket om parallele Linier et kortere, lettere Dictat. I Begyndelsen gives meget smaa Lectier; der lægges Vægt paa ordret Gjengivelse af Definition og Sætningens Overskrift; først lidt efter lidt stiger Fordringen til Correcthed i Beviset.

I. Realcl., Toaarsclasse. 4 T. (3 Timer særskilt med Ældre og Yngre, 1 Time samlet). Arithmetik efter Dictat, som ventes afløst af et trykt Manuscript: i den samlede Time Fortsættelse af Regning med Polynomener, Bogstavbrøkers Forkortning og Reduction, den fuldstændige Lære om Potentser og Rødder (herunder Behandlingen af $\sqrt{-1}$); de herhen hørende Omformninger indøves ved Opgaver paa Skolen og hjemme. Særskilt med de Yngre: Ligninger af 1ste Grad med een og med flere Ubekjendte, Læren om Proportioner (med Henvisning til regula de tri); særskilt med de Ældre: den qvadratiske Ligning, dobbel Irrationalitet, Logarithmer, exponentielle Ligninger, Alt støttet ved hyppige Opgaver; med de Ældre, eller allerede med de Yngre: de vigtigste Sætninger om Primtal, Divisionsrester, Tals Delelighed. Hele Arithmetikken maa repeteres med de Ældre. Geometri, med de Yngre: (Bergs Planimetri) 3die til 6te Afdeling, hvor Paragrapherne om harmoniske Proportioner forbogaaes; med de Ældre: Planimetrien (efter Berg) afsluttes; istedenfor Stykkerne om Beregning af de regelmæssige Polygonsider og af Cirklen gives et lettere Dictat; af de apolloniske Opgaver om Construction af Cirkler tages kun de tre simpleste; Slutningen af Bogen, om Construction af Rødderne i den qvadratiske Ligning, medtages ikke. Skriftlige Opgaver, især for det ældre Hold; for de Svagere, om fornødent, „med Hjælp“ s. o. — Geometrisk Tegning s. Tegning.

5. studer. Cl., Forts. af 1. Fælledsclasse. 3 T. Efter Forbere-delse gjennem Regning (s. o.) gjennemgaaes Sum, Differents, Product, Potents, efter Dictat. Sætningerne læres nøagtig i deres Følgeorden, og Beviserne føres strengt mathematisk. Den attræaede Færdighed sæges her opnaaet omrent som for Realdisciplene i 1ste Fælleds-classe s. o.

4. studer. Cl. 4 T. Arithmetik som i 2den Realclasse, dog med Udelukkelse af Roduddragning. I Slutningen af Aaret skriftlige Udarbeidelser, samtidig med Repetition af Geometrien. Plan Geometri (Bergs, ny Udgave) 1ste og 2den Afdeling; parallele Linier efter Dictat. Angaaende Fremgangsmaaden s. 2den Realclasse.

3. studer. Cl. 5 T. Arithmetik omrent som 1ste Realclasses yngre Afdeling. Efter Repetition af den første Deel af Arithmetikken læses om Potentser og Rødder, Proportioner, Ligninger af første Grad med een Ubekjendt, Alt efter Dictat, mulig ogsaa om Divisionsrester, Primtal, høieste fælleds Maal (ogsaa for Polynomer). Stadig Indøvelse paa Tavlerne; Hjemmeopgaver, for de Svagere, om fornødent, „med Hjælp“ s. o. Geometri (efter Berg, ny Udg.): 3die til 6te Afdeling, med Forbigaaelse af Paragrapherne om harmoniske Proportioner. I Slutningen af Aaret skriftlige Opgaver hjemme.

Overgangscl. 4 T. I Arithmetik, efter Dictat: Om Ligninger i Almindelighed, den quadratiske Ligning, dobbel Irrationalitet, den rene cubiske Ligning, samtidige Ligninger med flere Ubekjendte, Logarithmer (efter en Repetition af Potentser og Rødder), den exponentielle Ligning, Differents- og Qvotientrækker, Læren om Primtal og Divisionsrester, fælleds Maal for Polynomer. Idelige Opgaver paa Skolen og hjemme; det tillades de Svagere at søge Hjælp hos de Due-ligere s. o. Geometrien (efter Berg, ny Udg.) afsluttes, ligesom i 1ste Realclasse andet Aar. Jevnlig Opgaver, tildeels efter Bauers Samling, der ogsaa undertiden tages lectievis mundtlig.

Afgangscl., Toaarsclasse. 5 T. Den hele Arithmetik repeteres hvert Aar; af Nyt tilfæies Rentes Rente og Annuiteter, ligeledes efter et kort Dictat. I Opgaver, snart med Bogstaver, snart med Tal, søger ret stor Afvexling; nu og da paa Skolen en mindre vidtløftig Opgave, som kan fordres løst i een Time. Angaaende Hjælp ved Hjemmeopgaverne s. o. Hvert Aar læses Plantrigonometri, Stereometri, Astronomi. Af Trigonometrien (efter Ramus) overspringes foruden flere Enkeltheder hele § 8; særlig Vægt lægges paa Færdighed i Brug af Tabellen; af Stereometrien (ligeledes efter Ramus) udelades Beregningen af Hjørnets Vinkler, Sætningerne om symmetriske og ligedanne Polyedre (kun gives Definitionen) samt de antithetiske Beviser ved Beregningen af krumme Flader og Legemer; af det sidste

Afsnit tages kun Beskrivelsen af de regulære Polyedre og Beregningen af Tetraeder, Octaeder og Cubus, uden Benyttelse af sphærisk Trigonometri. Efter Classens Deling i April repeterer de Ældre Plangeometri (Adskillige frivillig efter Ramus), de Yngre Trigonometri og Stereometri. Opgaver, væsentlig kun Beregningsopgaver, tildeels efter Bauers Samling, hvoraf navnlig i Trigonometri Omformningerne til logarithmiske Udtryk gives for, lectievis, ogsaa til mundtlig Examination. Grundtrækkene af Astronomien (efter Steens mathemat. Geogr. og et lille Dictat, omfattende Rectascension og Declination, Længde og Brede, Parallaxe, Bestemmelse af de nærmere Himmellegemers Afstand og sande Størrelse, Planet- og Comettavle); Oplæsning af enkelte beskrivende Stykker af Schiellerup, Herschel, Gelpke, Littrow; nogle Aftentimer tidlig om Foraaret anvendes til at lære de meest fønefaldende Stjernebilleder og Stjerner at kjende.

REGNING.

Hvor noget Nyt skal læres, bliver det først viist af Læreren og gjentaget af flere Disciple paa den store Tavle, derefter indøves det paa de smaa Tavler. Ogsaa ved det lange Anvendte maa den store Tavle af og til benyttes, for at forebygge blot mechanisk Arbeiden. Ved en saadan Beskjæftigelse med hele Classen under Eet stræbes tillige hen til, at denne ikke falder i flere forskjellige Hold.

I et Fag som Regning bliver der ofte Anvendelse for en Slags indbyrdes Undervisning, gavnlig baade for den Discipel, der veileder, og den, der bliver veiledet.

Der maa saavel ved Hoved- som Tavleregning jevnlig tages ganske simple Exempler; s. n. 2den Realclasse.

Forberedeselsel. 6 T. Addition og Subtraction, fra først af kun som Tælling, f. Ex. af Streger paa Tavlen eller virkelige Smaagjenstande, der let kunne sammenbundtes til Tiere; senere Additions- og Subtractionstabell (altid fuldstændig udsat). Talskrivning; Tallæsning høist indtil 1000. Paa Grund af Disciplenes forskjellige Udvikling ved Optagelsen, vil denne og overhoved de lavere Classer i Almindelighed være deelte i flere Hold; det er i sig selv af Vigtighed, at Læreren her giver sig mere af med hver Enkelt.

3. Undercl. 5 T. Her læres, fra først af paa den store Tavle, de fire Regningsarter i ubenævnte Tal; Multiplication i Almindelighed kun med intil 4ciffret Multiplicator, Division med 2ciffret Divisor. Hovedregning helst med benævnte Tal, navnlig Rdl., Mark, Skilling, og altid kun med smaa Tal. Multiplicationstabellen læres, efterat den er tilstrækkelig forberedt ved Addition af ligestore Addender; senere Divisionstabell. Additions- og Subtractionstabell repeteres jevnlig, i smaa Lectier. Her og i de næste Classer, saalænge det behøves, særskilte Øvelser i at læse og skrive Tal.

2. Undercl. 4 T. I Begyndelsen gjentages det i forrige Classe Lærte. Derefter læres de fire Regningsarter i benævnte Tal (af Mønt- og Vægt-Eenheder kun Rdl., Mark, Skilling og Lø, Ø, Lod), det Nye altid først paa den store Tavle. Hovedregning som Forstandsøvelser, med Anvendelse af de forskjellige Regningsarter i lette sammensatte Opgaver. Den lille Tabel bliver stadig repeteret i smaa Lectier.

1. Undercl. 4 T. Gjentagelse af det Forrige; i Slutningen af Aaret indøves af Brøkregning Addition og Subtraction af eensbenævnte Brøker og Multiplication af Brøk med hele Tal. Forstandsøvelser, i lette sammensatte Opgaver til Hovedregning og ligeledes til Tayleregning. Den lille Tabel; af den store idetmindste 12 og 16 Stykket; bestandig i smaa Lectier.

2. Fælledsel. 3 T. De fire Regningsarter i hele Tal og Brøk (samt blandede Tal) med benævnte og ubenævnte Tal; i Slutningen af Aaret afvexles med Reguladetri (Brøk kun i mellemste Led). De praktiske Regler om Brøkers Multiplication og Division indprentes i en simpel, fast Form til Udenadlæren og gjentages hyppig. Jevnlig Hovedregning i lette Exempler (tildeels efter Jacobis Lister); Øvelser i at multiplicere med 11, 15, 25 og lignende Nemheder. Den lille Tabel og den større Multiplicationstabell, i smaa Lectier.

1. Fælledsel. 3 T. Brøkregning bliver fortsat og indøvet ogsaa ved Reguladetri; de sædvanligste Nemheder ved Forkortning indøves; det indprentes i Reguladetri at forkorte før Udregningen. Jevnlig Hovedregning (Jacobis Lister). Af og til gjentages Tabellerne lectievis.

2. Realcl. 3 T. Simpel, omvendt og sammensat Reguladetri, Procentregning i lette Exempler. Det gjælder bestandig om, ved lette Exempler og hyppig Afvæxling i deres Art og Indklædning at give

Forstand paa den Regning, der udføres, og frit Omløb i den. Hovedregning efter lignende Grundsætninger. Her og i følgende Classe Exempler ogsaa udenfor Handelsforhold; ofte Hver sit Exempel.

I. Realcl., Toaarsclasse. 2 T. Anvendelser af Reguladetri som Procent-, Rabat-, Selskabsregning, Vexelregning, Kjædesætningen, Rentes Rente (med Logarithmetabellen, hvis Indretning og Brug er lært ved Undervisningen i Arithmetik). Hovedregning. Undertiden Hjemmeregning som skriftligt Arbeide, ogsaa med Anvendelse af geometriske og physiske Sætninger.

5. studer. Cl., Fortsættelse af 1ste Fælledsclasse. 3 T. I Begyndelsen af Aaret Brøk og Reguladetri som Indledning til Arithmetikken, idet Grundene til Fremgangsmaaden eftervises saa simpelt som muligt. Den øvrige Deel af Aaret Arithmetik (s. dette Fag).

I de følgende studerende Classer øves idelig praktisk Regning i Forbindelse med Mathematikken.

SKRIVNING OG TEGNING.

SKRIVNING. Da tidlig indtrædende, samtidig Brug af baade „dansk“ (tydsk) og „latinsk“ (engelsk) Skrift gjør det saameget vanskeligere at faae en sikker Haand til Skrivning, læres i de lavere Classer kun den latinske (engelske) Skrift; fra 2den Fælledsclasse læres i Skrive-timerne tillige den „danske“, men ved de øvrige skriftlige Arbeider bruges helst alene den latinske.

I Forberedelsesklassen (5. T.) skrives paa Tavle efter Lærerens Forskrift: Streger, Grundtræk, Bogstaver og Tal, Smaaord; ved Udgangen maa Enhver kunne skrive nogenlunde læselig Sammenskrift. I 3die Underclasse (5 T.) skrives i Skrivebog, bestandig store Skriftræk; en Hovedsag er at vænne Disciplene til en reenlig Behandling og til at holde rigtig paa Pennen. I de følgende Par Classer Sammenskrift efter løse Forskrifter, senere tildeels efter trykt Bog og af og til hurtigere Skrivning efter Dictat; Sammenskrift afvexler dog heelt igjennem jevnlig med enkelte Bogstaver efter Forskrift. For at maale Fremgangen, skrives i en egen Bog hver Maaned en Side. I 1ste Realcl. og 5te studer. anvendes en og anden Skrivetime til Øvelse i at nedskrive Kongerækker, mathematiske Beviser o. d., hvor det gjælder en ordentlig

og net Behandling. Fra 2den Undercl. ugentlig Hjemmeskrivning (efter F. Jørgensens Forskrifter).

I de lavere Classer bliver ved alle Stilearbeider Skriften særskilt bedømt. Overalt indtil Overgangsel. har enten Skrivelæreren eller Classelæreren en Gang om Maaneden at eftersee og bedømme samtlige skriftlige Arbeider med Hensyn til Orden og tækkelig Udstyrelse.

TEGNING i de tre Underklasser i Helsteds Tegnebøger, med Lineal eller paa fri Haand, med eller, saavidt muligt, uden Maal; Hensigten er at venne Haand og Øie og øve i en reenlig Behandling.

2. Fælledsel. 2 T. Her bruges deels løse Fortegninger (Hoffmanns), med og uden Skygge, forestillende Gjenstande fra det daglige Liv, deels Fortegning paa den store Tavle, til fælleds Gjengivelse; det er tilladt at bruge Maalepapiir, men ikke Lineal. For at venne til en raskere Udførelse bruges undertiden Tegning paa fri Haand af simple Figurer, der tegnes hen, eftersom Opgavens Dele mundtlig fremsættes, en efter anden.

I. Fælledsel. (for Realdisciplene) 2 T. Geometrisk Tegning: Udførelse af de simpleste Constructioner i Forbindelse med Undervisning i Geometriens Begyndelsesgrunde. Hensigten er at øve i Brug af Passer og Lineal og indprænte de første geometriske Begreber med tilhørende Benævnelser. Af og til ogsaa Frihaandstegning.

2. Realcl. 2 T. Frihaandstegning meest efter Ornamenttegninger i Omrids (Hetschs); de udføres tildeels efter forandret Maalestok. Undertiden tegnes for paa den store Tavle, hvorefter Fortegningen udslettes og bliver at gjengive efter Hukommelsen. — Fortsættelse af geometrisk Tegning, efter Fortegning paa den store Tavle med opgivne Maal, Constructionen forud anviist. For at fremme Hurtighed foresiges undertiden en Construction, som samtidig bliver at udføre af Disciplene; undertiden gives lette Opgaver til Løsning paa egen Haand. Fra denne Classe af indøves Brug af Ridsefjeder.

1. Realcl. 2 T. Frihaandstegning, deels efter Fortegninger, deels efter fritstaaende Gjenstande, som Trækloðser og dreide Kar. Det kan vække forøget Interesse hos de Fremmeligere, af og til at udføre Tegninger (som af Naturgjenstande i forstørret Maalestok), der ere bestemte ikke blot til Øvelse, men til Opbevaring og Anwendung. — Fortsættelse af geometrisk Tegning; naar der er opnaaet en vis Færdig-

hed i Udførelsen af de almindelige geometriske Constructioner, begynder man paa Projectionstegning (først Stillingen af Punktet, Linien og Planen i Rummet, med Hensyn til to paa hinanden lodrette Projectionsplaner, dernæst Liniens og Planens indbyrdes Stillinger og Planens Nedlægning samt de vigtigste derhen hørende Problemer, endelig Projection af de almindelige i Stereometrien afhandlede Lege-mer og deres Skjæring med Planen). Jevnlig lette Opgaver til Løsning paa egen Hånd, deels hjemme, deels paa Skolen; indbyrdes Hjælp tillades, ligesom ved de mathematiske Opgaver s. o.

SANG OG GYMNASTIK.

SANG. Sangundervisning blev indført 1843, efter en Plan, som i det Væsentlige har staat sin Prøve. Maalet er, itide at vække den musikalske Sands, saavidt muligt hos Alle, og at føre dem over Begyndelsesgrundene af det musikalske Tegnsprog. Derfor maae Alle have Sangundervisning, — paa det Trin, hvor den nærmest er Skolens Sag; den meddeles der classevis: de første Aar ved Foresyngen af let fattelige Smaasange, der blive at gjentage i eenstemmigt Chor, senere, efter Indøvelse af en Musiklære for Begyndere, ved fleerstemmig Sang. Det viser sig stadig, især i Smaaclasserne, hvorledes selv de, der syntes berøvede al Sands for Takt og Tone, lidt efter lidt komme med og faae Øretaabnet eengang for alle.

I Forberedelses- og 3die og 2den Underclasse eenstemmig Sang; Læreren foredrager Melodien og Texten, Vers for Vers, indtil Alle have nøiagtig opfattet dem; aarlig læres saaledes 20—25 Sange, som jævnlig gjentages. Da Texten skal hjælpe til at skaffe Melodien Indgang og omvendt, maa der lægges lige Vægt paa Ord og Tone, saavel ved Indøvelsen som navnlig ogsaa ved Valget. Døgnets fjasende eller leflende Frembringelser maae holdes borte; paa den anden Side er der af de større Componister blot enkelte, der kunne tiltale Børn. Der er Forresten et ikke ringe Udvalg i Weyses Morgen- og Aftensange og lignende aandelige Sange (Psalmer først senere og ikke mange), fædrelandske Sange som „Danmark, deiligt Vang“, „Willemoes“, „Slaget ved Slesvig“, Folkeviser, først saadanne som „Agnete“ eller „Roselil“, senere „Dagmars Død“, „Marsk Stigs Døttre“, „Tovelil“, eller

nyere Compositioner, der give en Gjenklang af Folketonen som: „I Dalens Skjød“, „Tommeliden“, „Kong Valdemars Jagt“ o. d. — I 1ste Undercl. begynder derefter Undervisningen i Musiklære (C. Bulls kortf. Musikl.); i denne Classe læres om Nodernes Værdier og Navne og det Vigtigste om Takten; samtidig indøves det Lærte ved Oplæsning, med Taktslag, af de i Bogen optagne Sange, navnlig de 10-12 første, som maae kunne læses med Færdighed; af og til synges nogle af Bogens Sange eller af de tidligere indøvede eller Scalaer. I 2den Fælledscl. gjennemgaaes det Øvrige af Musiklæren (Bulls) og alle Sangene læses; Læren om Intervaller bliver særlig fremhævet og ledsages af Øvelser i at træffe Intervallerne. I 1ste Fælledscl. indøves nogle fleerstemmige Sange, først tostemmige, siden Sange for Sopran, Alt og Bas (efter Berggreens „Sange til Skolebrug“) eller for tre eller fire eensartede Stemmer, meest efter en for Skolen udgiven lithographieret Samling „Trestemmige Sange“, 1845 indeholdende Choraler, danske og fremmede Fædrelandssange, Folkeviser, Sange af forskjellige Componister, ialt 30, med Texten i Grundsproget). Schemaet bliver lagt saaledes, at de enkelte Umusikalske kunne i en anden Classe øves i Skrivning. — Med den begyndende fleerstemmige Sang ender Undervisningen i Musik for Skolens Vedkommende, idet nu Alle ere itide berørte af musikalske Indtryk i den fatteligste Form og have faaet et Grundlag til at bygge videre paa, efter Lyst og Leilighed, maaskee først efter længere Tids Frist. Om Skolen skal hjælpe videre ved Fortsættelsen, beroer paa, hvorvidt den møder ikke blot Ønsker derom, men Villighed til stadig Deeltagelse; det ligger udenfor den faste Undervisningsplan og vil i alt Fald kun skee ved korte Cursus med de musikalsk Begavede fra høiere Classer.

Timerne i GYMNASTIK samt Svømning ere indlagte i den almindelige Skoletid. I Reglen har hver Classe to Timer ugentlig; da det imidlertid for Smaaclasserne synes anstrengende at have en heel Time ad Gangen i Gymnastik som ogsaa i Sang, gives der i Forberedelses- og de tre Underklasser fire halve Gymnastiktimer om Ugen istedenfor to hele, ligeledes halve Timer i Sang og tildeels i Skrivning.

I Forberedelsesklassen, de tre Underklasser og de to Fælledklasser gjennemgaaes de „forberedende Øvelser“ samt Løben, Springen i Høide

og Længde, Klavren og de „blandede Øvelser“; det Samme gjentages i de høiere Mellemklasser, med Tilføjelse af Voltigering paa Hesten og Geværsexercits samt Marsch; for Afgangsclassen gives Undervisning i Hugning, i mindre Hold. I Sommermaanederne indtræder Svømning i Stedet for Gymnastik, ligesom denne classeviis og i de sædvanlige Formiddagstimer, da der paa Grund af Skolens Beliggenhed kun er et kort Stykke til Svømmeflaaden; de lokale Forhold medvirke til, at de allerfleste Disciple ere Svømmere længe før Udgangen af Skolen.

Skoleefterretninger.

Juli 1858.

Før Juleferien holdtes, som sædvanlig, Halvaarsprøve i de høiere studerende og Realklasser, uden Censorer.

Paa Grundlag af Optegnelser fra tidligere Aars Lærermøder er Undervisningsplanen for alle Fag og Classer iaar paany gjennemgaaet og næriere aftalt, i nogle og tyve Faglærermøder; Udbyttet af disse Aftaler er sammentrængt i den oven meddelelse „Grundplan“.

Ifølge Bekjendtgjørelse af 15de April d. A. er der under Grosserer-societetet oprettet Brockske Skolelegater (å 84 Rdr. aarlig) for Real-disciple, som i Løbet af 3 Aar skulle tage Realafgangsprøven ved en af Hovedstadens Skoler, for derefter at gaae over til Handelen. Efter indgiven Ansøgning ere, fra Juni d. A., saadanne Legater til-deelte tre Disciple af 1ste og tre af 2den Realklasse.

Statistiske Meddelelser.

I Juni og Juli Maaned 1857 afholdtes 2den Deel af Afgangsprøven for Studerende: skriftlig (Latinsk Stil, Latinsk Oversættelse, Udarbeidelse i Modersmalet, arithmethisk og geometrisk Udarbeidelse) d. 23de, 24de og 25de Juni; mundlig Dagene fra d. 27de Juni til d. 4de Juli i Latin (Dr. J. Forchhammer og Prof. M. Hammerich; Meddommere: Prof. Dorph, indbudt, og Cand. philol. I. C. L. Dahlenborg); Græsk (Overlærer C. Berg; Prof. Dorph, Dr. J. Forchhamer); Historie (Cand. theol. A. Ingerslev; Overlærer Bryndum, Cand. phil. C. Plesner); Religion (Cand. theol. R. Frimodt; Pastor P. Fenger, Cand. theol. H. Petersen); Arithmetik og Geometri (Cand. phil. K. H. Schow; Docent H. A. Pedersen, Stud. theol. J. A. Trane); Naturlære (Cand. polyt. L. Friis; Cand. polyt., Havnebygmester Holmberg, Exam. polyt. E. Ibsen); Hebraisk (Cand. theol. R. Frimodt; Licent. theol., Pastor C. Rothe, Cand. theol. G. A. Exner). Udarbeidelserne i Modersmalet bedømtes af Prof. M. Hammerich, Licent. C. Rothe og Cand. theol. A. Ingerslev, de latinske Stile og Oversættelser af Dr. J. Forchhammer, Prof. Dorph og Cand. philol. Dahlenborg.

- Til Prøven indstillede sig de 17 Ældre af Afgangsclassen:
- Bloch, Jørgen, en Søn af Hr. Grosserer G. Bloch her i Staden; indkom i Skolen November 1846.
- Guldencrone, Emil, en Søn af Hr. Kammerherre, Amtsforvalter Baron Guldencrone her i Staden; indkom i Skolen April 1849.
- Hall, Oluf, en Søn af Hs. Excellence Premierminister Hall her i Staden; indkom i Skolen 1853.
- Hansen, Valdemar, en Søn af Hr. Etatsraad, Bankdirecteur H. P. Hansen her i Staden; indkom i Skolen November 1847.
- Heineth, Gotfred, en Søn af Hr. Pastor Heineth paa Falster; indkom i Skolen August 1852.
- Hertzprung, Severin, en Søn af Hr. Fabrikant Hertzprung her i Staden; indkom i Skolen August 1854.
- Hørring, Arthur, en Søn af Hr. Urtekrammer Hørring her i Staden; indkom i Skolen August 1846.
- Krarup, Sophus, en Søn af Hr. Klædehandler Krarup her i Staden; indkom i Skolen Mai 1845.
- Lunding, Carl, en Søn af afd. Kammerherre Lunding; indkom i Skolen Marts 1845.
- Lunding, Mathias, en Søn af Hr. Generalmajor v. Lunding, Commandant paa Kronborg; indkom i Skolen Mai 1844.
- Mathiesen, Haagen, en Søn af Hr. Major v. Mathiesen her i Staden; indkom i Skolen August 1852.
- Meyer, Martin, en Søn af Hr. Klædehandler A. Meyer her i Staden; indkom i Skolen August 1854.
- Paulsen, Harald, en Søn af Hr. Overauditeur Paulsen her i Staden; indkom i Skolen October 1845.
- Petersen, Johan, en Søn af Hr. Skomagermester Petersen her i Staden; indkom i Skolen August 1847.
- Raaschou, Peter, en Søn af Hr. Vijnhandler Raaschou her i Staden; indkom i Skolen April 1846.
- Schiellerup, Carl, en Søn af Hr. Bogtrykker Schiellerup her i Stadeu; indkom i Skolen August 1850.
- Schlick, William, en Søn af Hr. Materialist Schlick her i Staden; indkom i Skolen Mai 1846.
- Udfaldet vil sees af efterstaende Liste:

	1ste Deel 1855.				2den Deel 1857.								Hovedcharakteer.		Hebraisk.
	Tydk.	Fransk.	Geographi.	Naturhistoie.	Udarb. i Modersmalet.	Latin skriftl.	Latin mundtl.	Græsk.	Historie.	Religion.	Arithmetik.	* Geometri.	Naturlære.		
Bloch, Jørgen	g.	g.	ug.	ug.	mg.	mg.	mg.	mg.	ug.	ug.	mg.	mg.	mg.	Første Charakteer	
Guldencrone, Emil	ug.	ug.	ug.	ug.	mg.	mg.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	Første Charakteer med Udmærkelse	
Hall, Oluf	ug.	mg.	mg.	mg.	mg.	g.	g.	g.	g.	g.	mg.	g.	mg.	Første Charakteer	
Hansen, Valdemar	g.	mg.	ug.	ug.	g.	tg.	mg.	g.	g.	g.	g.	g.	mg.	Anden Charakteer	
Heineth, Gotfred*)	mg.	tg.	ug.	mg.	g.	g.	mg.	g.	tg.	mg.	ug.	mg.	mg.	Anden Charakteer	
Hertzprung, Severin	ug.	mg.	mg.	ug.	mg.	mg.	ug.	mg.	ug.	mg.	ug.	ug.	ug.	Første Charakteer med Udmærkelse	
Herring, Arthur	mg.	mg.	ug.	ug>X	mg.	mg.	mg.	ug.	mg.	ug.	ug.	ug.	ug.	Første Charakteer med Udmærkelse	
Krarup, Sophus	mg.	mg.	ug.	ug.	ug.	g.	ug.	mg.	ug.	mg.	mg.	mg.	ug.	Første Charakteer	
Lunding, Carl	g.	mg.	mg.	ug.	g.	tg.	mg.	g.	g.	mg.	mg.	g.	mg.	Anden Charakteer	
Lunding, Mathias	mg.	g.	ug.	mg.	g.	g.	g.	mdl.	mg.	mg.	mg.	g.	g.	Anden Charakteer	
Mathiesen, Haagen	ug.	ugX	g.	ug.	mg.	mg.	ug.	mg.	mg.	ug.	g.	g.	ug.	Første Charakteer	
Meyer, Martin	ug.	ug.	ug.	mg.	mg.	g.	ug.	ug.	mg.	--	ug.	ug.	mg.	Første Charakteer	
Paulsen, Harald	mg.	mg.	ug.	ug.	mg.	mg.	ug.	mg.	ug.	ug.	ug.	g.	mg.	Første Charakteer	
Petersen, Johan	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	g.	mg.	mg.	g.	mg.	tg.	g.	tg.	Anden Charakteer	
Raaschou, Peter	mg.	g.	mg.	tg.	tg.	tg.	g.	mg.	g.	mg.	g.	g.	g.	Anden Charakteer	
Schiellerup, Carl	mg.	mg.	mg.	g.	mg.	g.	mg.	mg.	mg.	mg.	ug.	mg.	g.	Første Charakteer	
Schlick, William	g.	g.	tg.	mg.	mg.	g.	mg.	g.	mg.	g.	ug.	mg.	g.	Anden Charakteer	

*) 1ste Deel i 1854.

1ste Deel af Afgangsprøven for Studerende afholdtes: skriftlig (Tydsk Stil) d. 25de Juni; mundtlig d. 27de og 29de Juni i Tydsk (Cand. theolog. H. Petersen; Cand. theolog. L. Schwartzbrem, Cand. phil. K. H. Schow); Fransk (Cand. phil. O. C. Borch; Universitetsbibliothekar J. Hannover, Dr. G. Fistaine); Geographi (Cand. theolog. A. Ingerslev; Overlærer Bryndum, Cand. phil. C. Plesner); Naturhistorie (Stud. magist. V. Bergsøe; Cand. med. D. Bølling, Cand. phil. L. Jørgensen).

Til Prøven indstillede sig Overgangsclassens 16 Disciple. Udfaldet var følgende:

	Tydsk.	Fransk.	Geographi.	Naturhistorie.
Bech, Laurids	mg.	mg.	mg.	tg.
Bentzen, Vilhelm	ug.	ug.	mg.	mg.
Berlin, Anton	g.	mg.	g.	tg.
Christensen, Theodor.	g.	mg.	ug.	g.
Falbe, Frederik.....	tg.	g.	mg.	tg.
Flinch, Alfred.....	mg.	mg.	mg.	mg.
Hansen, Hans.....	g.	g.	g.	ug.
Heering, Christian ...	g.	tg.	mg.	mg.
Herforth, Sophus	g.	mg.	tg.	tg.
Johansen, Alfred.....	tg.	g.	ug.	mg.
Madsen, Christian....	mg.	ug.	ug.	mg.
Petersen, Niels	g.	g.	mg.	g.
Stein, Harald	ug.	mg.	ug.	ug.
Stickmann, Ferdinand	mg.	g.	g.	mg.
Thaae, Carl.....	mg.	g.	mg.	g.
Thomsen, Thomas	ug.	ug.	ug.	ug.

Fremdeles afholdtes, for første Gang, den ved Bekjendtgj. af 18de Septbr. 1855 anordnede fuldstændige Real - Afgangsprøve: skriftlig (Udarbeidelser i Modersmalet, nemlig Gjengivelse og fri Afhandling; Tydsk og Engelsk Stil; Arithmetisk Opgave og Regning; Geometrisk Opgave og Geometrisk Tegning; Frihaandstegning og Skrivning) d. 26de, 27de, 29de og 30te Juni; mundtlig d. 4de, 6te og 7de Juli i Tydsk (Cand. theolog. H. Petersen; Cand. theolog., Overlærer D. Svendsen,

Cand. phil. K. H. Schow); Fransk (Cand. phil. O. C. Borch; Prof. V. Bjerring, Dr. phil. G. Fistaine); Engelsk (Dr. phil. G. Fistaine; Prof. V. Bjerring, Cand. theolog. H. Petersen); Historie og Geographi (Cand. phil. C. Plesner; Cand. phil. C. V. Rimestad, Cand. theolog. A. Ingerslev); Arithmetik og Geometri (Cand. phil. K. H. Schow; Prof. A. Steen, Cand. theolog. J. A. Trane); Naturlære (Exam. polyt. E. Ibsen; Prof. A. Steen, Cand. phil. K. H. Schow); Naturhistorie (Stud. magist. V. Bergsøe; Cand. med. D. Bølling, Cand. phil. L. Jørgensen). Udarbeidelserne i Modersmalet bedømtes af Prof. M. Hammerich, Overlærer D. Svendsen og Cantor N. Krossing; Frihaandstegning og Skrivning af Cand. theolog. J. A. Trane, Architect F. W. Reimer og Architect J. Eckersberg.

Til denne Prøve indstillede sig 4 Disciple af 1ste Realclasses ældre Hold, nemlig:

Asmussen, Gottlieb, en Søn af afd. Skolelærer Asmussen; indkom i Skolen October 1855.

Gjellerup, Poul, en Søn af Hr. Forpagter Gjellerup paa Strandegaard i Sjælland; indkom i Skolen August 1851.

Kaufmann, Martin, en Søn af Hr. Kjøbmand Kaufmann i Roeskilde; indkom i Skolen Marts 1852.

Leschly, Mauritz, en Søn af Hr. Major v. Leschly her i Staden; indkom i Skolen August 1855.

De „bestode“ Alle Prøven, Asmussen „med Udmærkelse“. De enkelte Characterer vare:

Modersmalet.	Tydk.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Geographi.	Arithmetik.	Geometri.	Naturlære.	Naturhistorie.	Skrivning og Tegning.
Asmussen, G.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	g.	mg.	ug.	ug.	ug.
Gjellerup, P.	g.	tg.	g.	g.	g.	mg.	g.	mg.	mg.	mg.
Kaufmann, M.	mg.	g.	mg.	g.	mg.	mg.	g.	g.	mdl.	mg.
Leschly, M.	mg.	ug.	mg.	ug.	ug.	ug.	mg.	ug.	g.	mg.

Skolens Disciple ere (sidst i Juni d. A.) 220 (ifjor lgl. 220).

De ere fordelede i følgende 13 (tildeels 15) Classer:

Afgangsclasse	A med 11 Disciple	{ *)
—	B — 11 —	
Overgangsclassen	— 13 —	
3die studerende Classe	— 16 —	
4de — —	— 16 —	
5te — —	— 21 —	
1ste Realclasse	— 12 —	
2den —	— 12 —	
1ste Fælledsclasse	— 21 —	
2den —	A — 14 —	{ *)
— —	B — 13 —	
1ste Underclasse	— 23 —	
2den —	— 21 —	
3die —	— 8 —	
Forberedelsesclassen	— 8 —	

I omstaaende Liste over Lærefagenes Fordeling er Hovedsummen af Timerne i hvert Fag ikke allevegne lig Summen af de for de enkelte Classer anførte Timer, da den tillige maa beregnes efter den meer eller mindre adskilte Underviisning i de deelte Classer, forat det virkelige Timeantal kan blive angivet.

---

*) I visse Timer forenede.

Lærefagenes nuværende Fordeling.

Høiere Classer.	Afg. AogB.	Ovg.	III.	IV.	V.	1 R.	2 R.	Timer i alt.
Latin	8	7	8	8	9	..	..	45
Græsk	5	4	5	4	..	..	..	21
Hebraisk	(2)	..	..	..	..	..	..	2
Dansk	2	2	2	2	3	3	3	17
Tydk	..	4	2	2	2	3	3	16
Fransk	..	3	2	2	2	3	3	15
Engelsk	..	..	..	..	..	3	3	6
Religion og Bibelhistorie	2	2	2	2	2	2	2	14
Historie	3	3	3	2	3	2	2	21
Geographi	..	2	2	2	2	2	2	12
Mathematik og Regning	5	4	5	4	3	6	7	40
Naturhistorie	..	3	2	2	2	2	2	13
Naturlære	2	..	..	..	..	3	1	8
Tegning	..	..	..	..	..	2	2	4
Skrivning	..	..	..	..	2	2	2	6
Gymnastik og Svømning	1	..	..	2	2	1	2	10
	28	34	33	32	32	34	34	250

Lavere Classer.

Lavere Classer.	1 Fælledsch.	2 Fælledsch. A og B.	1 Undercl.	2 Undercl.	3 Undercl.	Forb.	Timer i alt.
Dansk	3	3	6	8	8	9	31
Latin	6	..	..	..	..	..	6
Tydk	2	5	3	3	..	..	15
Fransk	3	3	3	..	..	..	11
Engelsk	2	3	..	..	..	..	6
Religion og Bibelhistorie	2	2	2	2	3	..	11
Historie	2	2	..	..	..	..	4
Geographi	2	2	2	2	3	..	11
Mathematik og Regning	3	3	4	4	5	6	24
Naturhistorie	2	2	2	2	..	..	9
Musiklære og Sang	1	2	1	1	2	2	8
Tegning	0	2	2	2	2	..	12
Skrivning	2	2	3	4	5	5	16
Gymnastik og Svømning	2	2	2	2	2	2	10
	32	33	30	30	30	24	174

Skolens Lærere.

- M. Hammerich, Prof., Cand. theol. og Dr. phil., Lærer i Latin i næstøverste Classe 1831 og 1834, Forstander for Skolen siden 12te Decbr. 1842; læser Dansk i Afgangsclasse A og B og i 1ste Realclasse (siden Aug. 1841 og April 1844), Latin i Afgangsclassen (siden Decbr. 1842) og tydsk Litteratur i Overgangsclassen; 9 Timer ugentlig.
- Hr. N. U. Krossing, Cand. phil., Cantor i Citadellet, Lærer siden 1ste Octbr. 1828; Dansk i 5te studer. Cl., 1ste Fælledscl., 2den Fælledscl. A og B, 1ste, 2den, 3die Underclasse samt Forberedelsesklassen; 28 Timer.
- Hr. O. C. Borch, Cand. phil., Lærer siden Aug. 1830; Fransk i alle Classer og Tydsk i 5te studer.; 28 Timer.
- Hr. Leopold H. S. Jørgensen, Cand. phil., Lærer siden Marts 1832; Naturhistorie i 1ste Fælledscl., 2den Fælledscl. A og B, 1ste og 2den Undercl., Geographi i 2den Fælledscl. A og B, 2den og 3die Undercl., Tegning i 3die Undercl.; 22 Timer.
- Hr. J. H. C. Scheer, Dbm., Lærer siden Septbr. 1833; Gymnastik og Svømning; 21 Timer.
- Hr. Hans P. L. Petersen, Cand. theol., Lærer siden Aug. 1840; Tydsk i Ovgel., 3die stud., 1ste og 2den Realcl., 2den Fælledscl. A og B og 1ste Undercl., Engelsk i 2den Fælledscl. A og B, Religion i 5te stud. og 1ste Undercl.; 28 Timer.
- Hr. G. P. N. Fistaine, Dr. phil., Lærer siden April 1841; Latin i Overgangscl., Engelsk i 1ste og 2den Realcl. og 1ste Fælledscl., Tydsk i 1ste Fælledscl. og 4de studer.; 20 Timer.
- Hr. C. Berg, Philol. cand., Overlærer ved Metropolitanskolen, Lærer siden Octbr. 1842; Græsk i Afgangscl. A og B; 8 Timer.
- Hr. J. N. G. Forehammer, Cand. philol., Dr. phil., Lærer fra Aug. 1845 til Aug. 1851 og nu siden November 1856; Latin i Afgel. A og B.; 10 Timer.
- Hr. K. H. Schow, Cand. phil., Lærer siden Marts 1848, deeltager i Inspectionen siden Januar 1853; Mathematik i Afgangscl. A og B,

- Ovgel., 4de og 5te studer. Cl., 1ste og 2den Realcl., Regning i 1ste Realcl., Skrivning i 5te studer. Cl. og 1ste Realcl.; 36 Timer.
- Hr. Chr. Plesner, Cand. phil., Lærer siden Aug. 1848, deltager i Inspectionen siden Jan. 1854; Latin i 4de og 5te studer. og 1ste Fælledscl., Historie og Geographi i 5te studer., 1ste og 2den Realcl.; 36 Timer.
- Hr. A. Ingerslev, Cand. theolog., Lærer siden Marts 1851, deltager i Inspectionen siden Januar 1853; Historie i Afgangsel. A og B., Ovgel., 3die og 4de studer., Geographi og Dansk i Ovgel., 3die og 4de studer., Græsk i 3die studer.; 31 Timer.
- Hr. L. Friis, Cand. polyt., Dbm., Lærer siden Febr. 1853; Naturlære i Afgangsel.; 2 Timer.
- Hr. J. A. Trane, Cand. theolog., Lærer siden Februar 1853; Skrivning i alle Classer undt. 5te stud. og 1ste Realcl., Religion i 2den Fælledscl. A og B., Matematik og Tegning i 1ste Fælledscl. (Realdisc.), Regning i 2den Realcl.; 28 Timer.
- Hr. Eugen Ibsen, Exam. polyt., Lærer siden Januar 1854; Naturlære i Afgangsel. og 1ste og 2den Realcl., Matematik i 3die studer.; 11 Timer.
- Hr. Chr. Skou, Cand. theolog., Lærer siden Aug. 1854; Musikkære i 2den Fælledscl. A og B, Religion, Historie og fleerstemmig Sang i 1ste Fælledscl., Regning i 2den Undercl.; 12 Timer.
- Hr. G. A. Exner, Cand. theolog., Lærer siden Januar 1856; Religion i Afgangsel. A og B, 3die og 4de studer., 1ste og 2den Realcl. samt 2den Undercl., Hebraisk i Afgangsel.; 14 Timer.
- Hr. F. W. Reimer, Architect, Lærer siden 1ste April 1856; Tegning i 1ste og 2den Realcl., 2den Fælledscl. A og B; 7 Timer.
- Hr. L. Kleisdorff, Cand. philol., Lærer siden August 1856; Græsk i Ovgel. og 4de studer.; 8 Timer.
- Hr. F. Plesner, Cand. juris, Lærer siden August 1856; Historie i 2den Fælledscl. A og B, Geographi i 1ste Undercl., Regning i 2den Fælledscl. A og B, samt 1ste Undercl.; 12 Timer.
- Hr. H. Kiærsschou, Stud. magist., Lærer siden Mai 1857; Naturhistorie i Ovgel., 3die, 4de og 5te stud. samt 1ste Realcl.; 11 Timer.
- Hr. Chr. Richardt, Cand. theolog., Lærer siden October 1857; Religion

i Ovgel. og 3die Undercl., Dansk i 2den Realcl., Tydsk i 2den Undercl.; 11 Timer.

Hr. P. Engholm, Stud. theolog., Lærer siden November 1857; Dansk og Regning i 3die Undercl. og Forberedelsescl.; 12 Timer.

Hr. A. Andresen, Exam. polyt., Lærer siden Februar 1858; Geometrisk Tegning i 1ste Realcl., Regning i 1ste Fælledsel., Tegning i 1ste og 2den Undercl.; 8 Timer.

Hr. C. P. Christensen Schmidt, Caud. philol., Lærer siden Mai 1858; Latin i 3die stud., Sang i Forberedelsescl., 3die og 2den Undercl., Musiklære i 1ste Undercl.; 12 Timer.

Næste Aar bruges følgende Lærebøger.

Forberedelsesklassen.

Borgens og Rungs danske Læsebog, 1ste Cursus, for Begyndere (ny Udg.). Schneekloths Regnebog, 1ste Deels 1ste Afdeling (3die Udg.).

3die Underklasse.

Borgens og Rungs danske Læsebog, 2det Cursus. Krossings poetiske Læsebog, 1ste Deel (6te Udg.). Krossings Opgaver til Øvelse i Stiil (3die Udg.). Balslevs Bibelhistorie. Geographi for smaa Børn (1856). Et Atlas (helst Blankensteiners). Helsteds Tegnebog, 1ste Hefte.

Anm. Da Atlas, her og i de øvrige Classer, skal medbringes hver Geographitimen, maa det, for at være mindre uhandeligt, helst indbindes paa Fals.

2den Underklasse.

Borgens og Rungs danske Læsebog, 2det Cursus. Krossings poetiske Læsebog, 1ste Deel. Krossings Opgaver til Øvelse i Stiil. Hallagers tydske Læsebog (en nyere Udgave eller en ældre med Omtryk af de første Ark). Luthers lille Katechismus. Balslevs Bibelhistorie. Geographi for smaa Børn (1856). Et Atlas. Krarup-Hansens Skildringer af Pattedyr. Fr. Jørgensens Forskrifter (til Hjemmeskrivning). Helsteds Tegnebog, 3die Hefte.

1ste Underclasse.

Borgens og Rungs danske Læseb., 3die Cursus. Krossings poet. Læsebog, 1ste Deel. Krossings Opgaver til Øvelse i Stil. Hallagers tydske Læsebog fra 1850. Borlings Manuel de langue française (7de Oplag, 1852). Balslevs Bibelhistorie. Balslevs Forklaring til Luthers Katechismus. Hammerich: 100 Psalmer. Geographi for smaa Børn. Et Atlas. Prosch's mindre Naturhistorie. C. Bulls kortf. Musiklære. Helsteds Tegnebog. 4de Hefte.

2den Fælledeclasse.

Funchs danske Læsebog. Krossings Schema til dansk Grammatik (6te Udg.). Rungs tydske Læsebog for Begyndere (3die Udg.). Materialier af Jürs og Rung. Schema til den tydske Grammatiks Formlære (Eibes Forlag, 2det Oplag). Borlings Manuel de langue française (7de Opl., 1852). Fistaines engelske Elementarbog. Balslevs Bibelhistorie. Balslevs Forklaring til Luthers Katechismus. Hammerich: 100 Psalmer. Det Nye Testament. Kofods Historiens vigtigste Begivenheder (sidste Udg.). Kiepers Atlas over den gamle Verden. Rimestads mindre Geographi. Et Atlas. Prosch's mindre Naturhistorie. Jacobis Hovedregningslister. C. Bulls kortf. Musiklære.

1ste Fælledeclasse.

Krossings poet. Læsebog, 2den Deel (3die Udg.). Rungs t. Læseb. for Begyndere (3die Udg.). Mater. af Jürs og Rung. Schema til den t. Grammatiks Formlære (Eibes Forlag, 2det Oplag). V. Bjerrings Samling af lette franske Læsestykker (med Overs.). Abrahams franske Gram. Fistaines engelske Elementarbog. S. Müller: Bibelen i Udtog. Balslevs Forklaring til Luthers Katechismus. Hammerich: 100 Psalmer. Det Nye Testament. Kofods Historiens vigtigste Begivenheder (sidste Udg.). Rimestads mindre Geographi. Et Atlas. Prosch's mindre Naturhistorie. Jacobis Hovedregningslister. (For de Latinlæsende tillige: Madvigs lat. Formlære; Bergs og Møllers lat. Læsebog, 1ste Deel).

2den Realclasse.

Krossings poetiske Læsebog, 2den Deel. Hjorts tydske Læsebog, pros. Deel. Hjorts større tydske Gram. Mater. af Jürs og Rung. Fistaines franske Læsebog (1857). Abrahams franske Grammatik. Fistaines engelske Fortællinger. Fistaines Udv. Stykker til Overs. fra

Dansk. Mariboes engelske Formlære. S. Müller: Bibelen i Udtog. Balslevs Forklaring til Luthers Katechismus. Hammerich: 100 Psalmer. Det Nye Testament. Kofods Historiens vigtigste Begivenheder (sidste Udg.). Allens mindre Danmarkshistorie (Udg. 1853). Rimestads mindre Geogr. Et Atlas. Lütkens Begyndelsesgr. i Dyreriget. Prosch's mindre Naturhist. Bergs Geometri (ny Udg.).

Iste Realclasse.

Flors danske Sproglære (1858). Runeberg: Fänrik Ståls sägner. Goethes Götz v. Berlich. Hjorts tydske Læsebog, pros. Deel. Hjorts større tydske Gram. Fistaines franske Læsebog. Mérimée's Mosaïque. Abrahams fr. Gram. Fistaines engelske Fortællinger. Fistaines Udalgte Stykker til Overs. fra Dansk. Mariboes engelske Formlære. S. Müller: Bibelen i Udtog. Mørk Hansens kortf. Kirkehistorie. Balles Lærebog. Hammerich: 100 Psalmer. Det Nye Testament. Allens mindre Danmarkshistorie (Udg. 1853). Kofods Historiens vigtigste Begivenheder. Munthes Geogr. ved Velschow. Et Atlas. Drejer og Bramsen: Kortfattet Lærebog i Zoologi og Botanik. Bergs Geometri (ny Udg.). Holten: Læren om Naturens alm. Love. Johnstrups de chemiske Grundstoffer.

5te studerende Classe.

Cornelius Nepos (Stereotyp-Udg.). Madvigs lat. Sproglære (ny Udg.). Krossings poetiske Læsb., 2den Deel. Deutsches Lesebuch v. Jürs u. Rung. Hjorts større t. Gram. Fistaines franske Læsebog (1857). Abrahams fr. Gram. S. Müller: Bibelen i Udtog. Balslevs Forklaring til Luthers Katechismus. Hammerich: 100 Psalmer. Det Nye Testament. Bohrs Gammelhist. (Udg. 1853). Kieperts Atlas over den gamle Verden. Rimestads mindre Geographi. Et Atlas. Lütkens Begyndelsesgr. i Dyreriget.

4de studerende Classe.

Ciceros Taler (Madvigs Udg.). Cæsars galliske Krig (Whittes Udg.). Madvigs lat. Sprogl. Bergs Schema til den græske Formlære (ny Udg.). Bergs græske Læsb. for Begynd. (nyeste Udg.). Deutsches Lesebuch v. Jürs u. Rung. Hjorts større t. Gram. Fistaines franske Læsebog. Mérimée's Mosaïque. Abrahams fr. Gram. S. Müller: Bibelen i Udtog. Hammerich: 100 Psalmer. Det Nye Testament. Bohrs Middelalderens

Historie (nyeste Udg.). Rimestads mindre Geogr. Et Atlas. Kiepers Atlas over den gamle Verden. Lütkens Begyndelsgr. i Dyreriget. Vaupell: Planterigets Naturhistorie. Bergs Geometri (ny Udg.).

3die studerende Classe.

Ciceros Taler (Madvigs Udg.). Ovids Metamorph. (Blochs Udvalg). Livius, 7de Pentade. Madvigs lat. Sprogl. Bergs gr. Læsebog. f. andet Aars Curs. Xenophons Anabasis. Tregders gr. Gram. Madvigs gr. Ordføningssl. Goethes Götz v. Berlich. Deutsches Lesebuch v. Jürs u. Rung. Hjorts større t. Gram. Mérimée's Mosaïque. Le petit Jeannot. Abrahams fr. Gram. S. Müller: Bibelen i Udtog. Det Nye Testament. Allens mindre Danmarkshistorie. Bohrs Lærebog i den gamle Historie (1853). Rimestads mindre Geogr. Erslev: Den danske Stats Geographi. Et Atlas. Kiepers Atlas over den gamle Verden. Lütkens Begyndelsgr. i Dyreriget. Vaupell: Planterigets Naturhistorie. Bergs Geometri (ny Udgave).

Overgangsclassen.

Sallust. Virgil (helst i en Udgave med Anm.). Madvigs lat. Sprogl. Bojesens rom. Antiqv. (3die Udg.). Tregders Mythologi. Bergs Nogle Stykker af Iliaden og Odyssen. Xenophons Hellenika (Dindorfs Udg.). Tregders gr. Gram. Madvigs gr. Ordføningsslære. Deutsches Lesebuch v. Jürs u. Rung. Hjorts tydske Læsebog, 2det Bind Hjorts større t. Gram. Töpffer Nouvelles Genévoises. Le petit Jeannot. Abrahams franske Gram. Mörk Hansens Kortf. Kirkeh. Det Nye Testament paa Græsk og paa Dansk. Bohrs Gammelhist. Bohrs den nyere Tids Historie (2den Udg.). Munthes Geographi ved Velschow. Et Atlas. Kiepers Atlas over den gamle Verden. Erslev: Den danske Stats Geographi. Prosch: Dyrerigets Naturhistorie. Vaupell: Planterigets Naturhistorie. Bergs Geometri (ny Udgave). Bauer: Samling af math. Opg.

Afgangsclassen.

Ciceros Lælius. Qvinctilian, 10 Bog. Ciceros Taler (Madvigs Udg.). Ciceros Verriner, 4de Bog (Halms Udg.) Livius, 1ste Pentade. Virgil (helst i en Udg. med Anm.). Horats (lgl.). Madvigs Carmina selecta ved Ussing (med Anmærkn.). Flemmers Udv. af Sølvalderens pros. Forff. Madvigs lat. Sprogl. Bojesens rom. Antiqv. Tregders Litteraturhistorie. Homer. En Dialog af Plato.. Tregders gr. Gram. Madvigs

gr. Ordføninglære. Det Nye Testament paa Græsk og paa Dansk. Allens mindre Danmarkshistorie. Ingerslev og Holm: Den pelopon. Krig, efter Thukydid. Bohrs Verdenshistorie. Schaarschmidt: Kleines historisch-geographisches Atlas. Atlas over den gamle Verden. Holten: Læren om Natürens alm. Love. Johnstrups de chemiske Grundstoffer. Ramus: Den element. Geometri. Ramus: Trigonometri. Steen: Be- gydelsesgr. af den math. Geographi. Bauer: Samling af math. Opg.

Afgangsprøven for Studerende 1ste og 2den Deel.

Skriftlig: Onsdag 23de Juni 9—1 Oversættelse fra Latin til Dansk, 4—8 Arithmetisk Opgave; Torsdag 24de Juni 9—1 Udarbeidelse i Modersmalet, 4—8 Tydsk Stil; Fredag 25de Juni 9—1 Latinsk Stil, 4—8 Geometrisk Opgave.

Mundtlig: Fredag 2den Juli Kl. 8 Græsk (I. II); Løverdag 3de Juli Kl. 9 Geographi (I), Kl. 4 Naturlære (I. II), Kl. 5 Tydsk (I), Fransk og Naturhistorie (II); Mandag 5te Juli Kl. 8 Latin (I), Kl. 5 Tydsk og Geographi (II), Fransk og Naturhistorie (I), Kl. 6 Hebraisk. Tirsdag 6te Juli Kl. 8 Latin (II), Kl. 4 Historie (I), Kl. 4½ Mathematik (I), Kl. 6 Religion (I); Onsdag 7de Juli Kl. 4 Historie (II), Kl. 4½ Mathematik (II), Kl. 6 Religion (I).

Real-Afgangsprøven.

Skriftlig: Onsdag 23de Juni 9—1 Udarbeidelse i Modersmalet (Gjengivelse), 4—8 Regning; Torsdag 24de Juni 9—1 Udarbeidelse i Modersmalet (fri Afhandling), 4—8 Arithmetik; Fredag 25de Juni 9—1 Geometri, 4—8 Tydsk Stil; Løverdag 26de Juni 9—1 Geometrisk Tegning, 4—8 Engelsk Stil.

Mundtlig: Torsdag 8de Juli Kl. 10 Historie og Geographi, Kl. 5 Tydsk, Kl. 5½ Engelsk, Kl. 6 Fransk; Fredag 9de Juli Kl. 10 Naturhistorie, Kl. 5 Mathematik, Kl. 6 Naturlære.

Den skriftlige Deel af Aarsprøven.

Afgangsel. (i Nr. 10.) Løverdag 10de Juli 7—10 Religionsafhandling; Mandag 12te Juli 7½—10½ Historisk Afhandling, 4—7 Geometri; Tirsdag 13de Juli 4—7 Arithmetik. (Lat. Stil og Oversættelse tidligere).

- Overgangsel. Løverdag 10de Juli 7—10 Dansk Stil, 4—7 Geometri;
(i Nr. 11.) Mandag 12te Juli 7—10 Latinsk Stil, 4—7 Arithmetik;
Tirsdag 13de Juli $7\frac{1}{2}$ — $10\frac{1}{2}$ Latinsk Oversættelse.
- 3die stud. Cl. Løverdag 10de Juli $7\frac{1}{2}$ — $10\frac{1}{2}$ Tydsk Stil, 4—7 Græsk
(i Nr. 8.) Oversættelse; Mandag 12te Juli 7—10 Dansk Stil, 4—7
Latinsk Oversættelse; Tirsdag 13de Juli 7—10 Latinsk
Stil, 4—7 Matematik.
- 4de stud. Cl. Løverdag 10de Juli 11—2 Tydsk Stil; Mandag 12te Juli
(i Nr. 8.) $10\frac{1}{2}$ — $11\frac{1}{2}$ Latinsk Stil; Tirsdag 13de Juli $10\frac{1}{2}$ — $11\frac{1}{2}$
Dansk Stil, $4\frac{1}{2}$ — $6\frac{1}{2}$ Arithmetik.
- 5te stud. Cl. Løverdag 10de Juli $10\frac{1}{2}$ — $11\frac{1}{2}$ Dansk Stil; Mandag 12te
(i Nr. 10) Juli 11—2 Latinsk Stil, $4\frac{1}{2}$ — $6\frac{1}{2}$ Arithmetik.
- 1ste Realcl. Løverdag 10de Juli $7\frac{1}{2}$ — $10\frac{1}{2}$ Dansk Stil (I), 11—2
(i Nr. 13.) Engelsk Stil, 5—7 Regning; Mandag 12te Juli 7—10
Tydsk Stil, 12—1 Fransk Dictat, 4—7 Matematik;
Tirsdag 13de Juli $7\frac{1}{2}$ — $10\frac{1}{2}$ Dansk Stil (II), 11— $1\frac{1}{2}$
Tegning.
- 2den Realcl. Løverdag 10de Juli $10\frac{1}{2}$ — $12\frac{1}{2}$ Engelsk Stil, $4\frac{1}{2}$ — $6\frac{1}{2}$
(i Nr. 11.) Arithmetik; Mandag 12te Juli $10\frac{1}{2}$ — $11\frac{1}{2}$ Dansk Stil,
 $4\frac{1}{2}$ — $6\frac{1}{2}$ Regning; Tirsdag 13de Juli 10—11 Fransk
Dictat, 11— $1\frac{1}{2}$ Tegning, 4—6 Tydsk Stil.
- 1ste Fælledscl. Tirsdag 13de Juli 8— $9\frac{1}{2}$ Regning, $9\frac{1}{2}$ — $11\frac{1}{2}$ Dansk Stil,
(i Nr. 17.) $11\frac{1}{2}$ — $12\frac{1}{2}$ Engelsk Dictat, $12\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ Tydsk eller La-
tinsk Stil, 6— $7\frac{1}{2}$ (Realdisciplene) Arithmetik.
- 2den Fælledscl. Tirsdag 13de Juli 8— $9\frac{1}{2}$ Dansk Stil, $9\frac{1}{2}$ —11 Regning,
(i Nr. 5.) 11—12 Engelsk Dictat, 12— $1\frac{1}{2}$ Tydsk Stil.
- 1ste Undercl. Tirsdag 13de Juli 8— $9\frac{1}{2}$ Regning, 10—11 Tydsk Dic-
(i Nr. 3.) tat, $11\frac{1}{2}$ —1 Retskrivning.
- 2den Undercl. Tirsdag 13de Juli 11— $12\frac{1}{2}$ Regning, 1— $2\frac{1}{2}$ Retskriv-
(i Nr. 6.) ning.
- 3die Undercl. Tirsdag 13de Juli $8\frac{1}{2}$ —10 Regning, 10—11 Retskriv-
(i Nr. 7.) ning.

(Prøveskrivning er i alle vedkommende Classer udført i Skoleaarets
sidste Skrivetimer.)

Den mundtlige Deel af Aarsprøven.

(Klammer er tilføjet Numeret paa det Læseværelse, hvor Prøven afholdes.
Nr. 1—7 er i Stuen, 8—16 paa anden Sal og 17 paa tredie Sal.
Naar ikke en heel Classe bliver overhört under Eet, deles Disciplene
efters deres Navnebogstaver.)

Afgangsellassen B—H.

(i Værelset Nr. 2, men Latin og Hebraisk i Nr. 6.)

Fredag 16 Juli, 8— $9\frac{1}{2}$ Arithmetik; $9\frac{1}{2}$ —11 Religion; $7\frac{1}{2}$ — $8\frac{1}{2}$
Hebraisk.

Løverdag 17 —, 6— $7\frac{1}{2}$ Græsk: $7\frac{1}{2}$ —9 Geometri.

Mandag 19 —, $12\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$ Latin; $4\frac{1}{2}$ —6 Historie; 6— $7\frac{1}{2}$ Naturlære.

Afgangsclassen J-T.

(i Værelset Nr. 6.)

Fredag 16 Juli, 4— $5\frac{1}{2}$ Arithmetik; $5\frac{1}{2}$ — $7\frac{1}{2}$ Græsk; $7\frac{1}{2}$ — $8\frac{1}{2}$ Hebraisk.

Løverdag 17 —, 12— $1\frac{1}{2}$ Geometri; $7\frac{1}{2}$ —9 Historie.

Mandag 19 —, $12\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$ Latin; $4\frac{1}{2}$ —6 Naturlære; 6— $7\frac{1}{2}$ Religion.

Overgangsclassen A-J.

(i Værelset Nr. 8.)

Fredag 16 Juli, 10—12 Geometri; 12—2 Græsk.

Løverdag 17 —, 4—6 Arithmetik; 6—8 Latin.

Mandag 19 —, 6—8 Historie.

Tirsdag 20 —, $12\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ Religion.

Overgangsclassen L-V.

(i Værelset Nr. 9.)

Fredag 16 Juli, 4—6 Religion; 6—8 Latin.

Løverdag 17 —, 8—10 Geometri; 10—12 Arithmetik.

Mandag 19 —, $5\frac{1}{2}$ — $7\frac{1}{2}$ Græsk.

Tirsdag 20 —, 12—2 Historie.

3die studerende Classe B-J.

(i Værelset Nr. 2.)

Fredag 16 Juli, $12\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ Geographi; 4—6 Tydsk; 6—8 Geometri.

Løverdag 17 —, 8—10 Græsk; 10—12 Fransk; 4—6 Arithmetik.

Mandag 19 —, 8—10 Naturhistorie; 10—12 Historie.

Tirsdag 20 —, 10—12 Latin; 12—2 Religion.

3die studerende Classe L-W.

(i Værelset Nr. 14.)

Fredag 16 Juli, 8—10 Geographi; 10—12 Fransk; 4—6 Arithmetik.

Løverdag 17 —, 12—2 Naturhistorie; 6—8 Latin.

Mandag 19 —, 8—10 Græsk; 4—6 Religion; 6—8 Tydsk.

Tirsdag 20 —, 8—10 Geometri; 10—12 Historie.

4de studerende Classe.

(i Værelset Nr. 16.)

Fredag 16 Juli, 8—10 Fransk; 10—12 Geographi.

Løverdag 17 —, $12\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ Tydsk; 4—7 Latin.

Mandag 19 —, 8—10 Geometri; 10—12 Græsk.

Tirsdag 20 —, 8—10 Historie; 10—12 Religion; 12—2 Naturhistorie.

5te studerende Classe B-Ma.

(i Værelset Nr. 8, men Tydsk i Nr. 16.)

Fredag 16 Juli, 8— $9\frac{1}{2}$ Historie.

Løverdag 17 —, 8— $9\frac{1}{2}$ Latin; $9\frac{1}{2}$ —11 Religion; 7— $8\frac{1}{2}$ Tydsk.

Mandag 19 —, 11— $12\frac{1}{2}$ Geographi; $12\frac{1}{2}$ —2 Naturhistorie.

Tirsdag 20 —, 8— $9\frac{1}{2}$ Fransk.

5te studerende Classe Mf.—W.

(i Værelset Nr. 9.)

Fredag 16 Juli, 11— $12\frac{1}{2}$ Geographi; $12\frac{1}{2}$ —2 Latin.

Løverdag 17 —, 12— $1\frac{1}{2}$ Historie.

Mandag 19 Juli, 11—12½ Religion; 12½—2 Fransk.
Tirsdag 20 —, 8—9½ Naturhistorie; 9½—11 Tydk.

Iste Realclasse.

(i Værelset Nr. 17.)

Fredag 16 Juli, 4—6 Engelsk; 6—8 Mathematik.
Løverdag 17 —, 8—10 Naturhistorie; 10—12 Historie; 4—6 Religion;
6—8 Naturlære.
Mandag 19 —, 8—10 Fransk; 7—8½ Geographi.
Tirsdag 20 —, 12—2 Tydk.

2den Realclasse.

(i Værelset Nr. 14.)

Fredag 16 Juli, 12—2 Geometri; 6—8 Tydk.
Løverdag 17 —, 8—10 Fransk; 10—12 Naturhistorie; 4—6 Engelsk.
Mandag 19 —, 10—12 Religion; 12½—2½ Historie.
Tirsdag 20 —, 12—2 Geographi.

Iste Fælledsclasse A—K.

(i Værelset Nr. 6.)

Fredag 16 Juli, 8—9½ Naturhistorie; 9½—11 Tydk.
Løverdag 17 —, 4—5½ Religion; 5½—7 Historie.
Mandag 19 —, 8—10 Latin; 10—11½ Fransk.
Tirsdag 20 —, 8—9½ Geographi; 12½—2 Engelsk.

Iste Fælledsclasse L—W.

(i Værelset Nr. 6, men Naturhistorie i Nr. 17.)

Fredag 16 Juli, 11—12½ Engelsk; 12½—2 Fransk; 1—2½ Naturhistorie.
Løverdag 17 —, 8—9½ Geographi; 9½—11 Tydk.
Mandag 19 —, 8—10 Latin.
Tirsdag 20 —, 9½—11 Religion; 11—12½ Historie.

2den Fælledsclasse A.

(i Værelset Nr. 8.)

Fredag 16 Juli, 4—5½ Geographi; 5½—7 Religion; 7—8½ Fransk.
Løverdag 17 —, 11—12½ Engelsk; 12½—2 Naturhistorie.
Mandag 19 —, 8—9½ Dansk; 9½—11 Tydk; 4—5½ Musiklære.
Tirsdag 20 —, 9½—11 Historie.

2den Fælledsclasse B.

(i Værelset Nr. 9, men Religion i Nr. 8.)

Fredag 16 Juli, 8—9½ Dansk; 9½—11 Historie.
Løverdag 17 —, 4—5½ Fransk; 5½—7 Tydk; 7—8½ Musiklære.
Mandag 19 —, 8—9½ Engelsk; 9½—11 Geographi; 4—5½ Natur-[historie.
Tirsdag 20 —, 11—12½ Religion.

Iste Underclasse A—H.

(i Værelset Nr. 16.)

Fredag 16 Juli, 4—5½ Musiklære; 5½—7 Fransk; 7—8½ Natur-[historie.
Løverdag 17 —, 8—9½ Dansk; 9½—11 Geographi.
Mandag 19 —, 12½—2 Religion; 4½—6 Tydk.

Iste Underclasse J-W.

(i Værelset Nr. 17, men Religion og Dansk i Nr. 16.)

Fredag 16 Juli, 8—9½ Geographi; 9½—11 Naturhistorie; 12—1½ Religion.

Løverdag 17 —, 11—12½ Dansk; 12½—2 Tydk.

Mandag 19 —, 4—5½ Fransk; 5½—7 Musiklære.

2den Underclasse.

(i Værelset Nr. 17, men Naturhistorie i Nr. 16.)

Fredag 16 Juli, 11—1 Geographi.

Mandag 19 —, 10—12 Tydk; 6—8 Naturhistorie.

Tirsdag 20 —, 8—10 Religion; 10—12 Dansk.

3die Underclasse.

(i Værelset Nr. 2.)

Fredag 16 Juli, 11—12½ Dansk.

Løverdag 17 —, 12—1½ Religion.

Mandag 19 —, 12—1½ Geographi.

Forberedelsesklassen.

(i Værelset Nr. 2.)

Løverdag 17 Juli, 11—12 Regning.

Mandag 19 —, 11½—12½ Dansk.

Skoleundervisningen ophører for Afgangsclassen og Overgangsclassen Tirsdag Middag den 6te Juli, — for 3die, 4de og 5te studer. samt 1ste og 2den Realclasse Torsdag Middag den 8de Juli, — for 1ste og 2den Fælledsclasse samt 1ste, 2den og 3die Underclasse Mandag Middag den 12te Juli, — for Forberedelsesklassen Onsdag Middag den 14de Juli.

Til at overvære den mundtlige Prøve indbydes Enhver, der har Interesse for Skolen.

Liste over Udfaldet vil være fremhængt fra 1ste August.

Nye Disciple prøves (Kl. 10) Onsdag den 14de Juli, Onsdag den 21de Juli, Tirsdag den 17de August, helst en af de to førstnævnte Dage.

Onsdag den 18de August Kl. 8 begynder Undervisningen i det nye Skoleaar.